

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
6-korabos petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

NYITÓR SORA 40 FILLÉR.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, február 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Egy beszéd ötletéből.
- A képviselőház ülése.
- Makó város pöre és a arad-eszanádi vasutak.
- Goldis püspök és a helyettese.
- A huszárszázados költeményei.
- Gáspár Lajos megszükkött.
- A triestri ostromállapot.
- Viharos kögyűlés a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bankban.
- A hadnagy — lopott.
- Tengerbe ugrott waggongyári munkás.
- Sikkasztás a Bankegyesületben.
- Az aradi vívóakadémia.
- A waggongyár inségmunkája.
- Rabláért nyolc hónapi börtön.
- Tárca: Kossuth Lajos asztalánál. Irta: Eötvös Károly.
- Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztelő. Irta: Hevessy Jenő.

Egy beszéd ötletéből.

Arad, február 18.

A képviselőház mai ülésén Trubinyi János, az erősen tót képviselő, azzal a nevezetes és derék kijelentéssel kezdte meg beszédét, hogy tiltakozik az ellen, hogy őt bárki is nemzetiségének tartsa. Ellenben kérdi a miniszterelnöktől, hogy idegen ajku honpolgárainkat a magyar nemzet testébe mikor és mily intézkedéssel akarja beolvasztani?
Kijelentésének érdekességéből nem vonta le semmit azok az állítások sem, me-

lyeket Trubinyi beszéde további folyamán hangoztatott. Elmondotta, hogy a tót nép magyar érzelmű s ezt az érzelmét a német törekvések dacára sem adja fel. A magyarosítás nagy mérvben folyik a felvidéken s a magyarosítást a hazafias papság végezi, amelyet pedig — elég helytelenül — panszlávnak neveznek.

A panszláv papok magyarosító törekvésében nem nagyon hiszünk, az bizonyos, okunk sincs rá, hogy ezt valamilyen elhigyjük, de azért mégis jól esnek a Trubinyi szavai. Aki visszaemlékezik azokra az időkre, mikor a magyar képviselőházban Miletics és egész sereg hozzá hasonló szerb, román és tót nemzetiségi képviselő ült és összehasonlítja a nemzetiségi kérdésnek akkor divatos tárgyalását a mostanival, nem tagadhatja, mily sokat haladtunk e tekintetben.

A magyar állam tekintélye az utolsó harminc esztendő alatt nagy hódítást tett a nemzetiségi táborokban. Kisebbségek erőben, jogos követelésekben ezek a csoportok, mert erejük abban az arányban fogyott, ahogy a magyar — államaszme — hódított.

Az egységes magyar állam jogosultságát, az ország közjogának érvényességét nem meri most már megtagadni senki sem. Inkább kerülő uton, közművelődési s közigazgatási követelések alakjában igyekeznek ily törekvéseket érvényesíteni. A nemzetiségek fellépési modorának megsze-

lidülése azonban ne ringasson bennünket azon hitben, hogy a magyar nemzeti állam megalakítására és végleges megszilárdítására szükséges munkát már nagyobb részt befejeztük. Ellenkezőleg e munkának még mindig a kezdetén vagyunk s az ildomos formák közt mutatkozó ellenfelek, például Weszelovszki és mások, némi tekintetben még veszedelmesebbek az egykoru nyers modoru izgatónál.

A nemzetiségi képviselők ma az 1868-ban megalkotott nemzetiségi törvény pontos végrehajtását sürgetik s ezen a címen lépnek fel messzemenő követelésekkel úgy a közoktatási, mint a közigazgatási téren. Hódossy Imre vállalkozott annak a kimutatására, hogy a nemzetiségi törvényből nem lehet mindezeket a következtetéseket levonni.

Tény azonban, hogy az 1868-iki nemzetiségi törvény oly időben keletkezett, mikor a nemzetiségi kérdésre nézve nálunk a mostaninál sokkal kevésbé önértetes és bátor felfogás uralkodott. Már maga az a tény, hogy ezt a törvényt úgy eimezték, hogy — „törvény a nemzetiségek egyenjoguságáról” — mutatja azt, hogy a magyar államnak magyar nemzeti jellege akkor még nem domborodott ki eléggé a köztudatban.

A nemzetiségi tulzók ebbe a törvénybe sokat belemagyaráznak, a mi nincs benne. Harminc év alatt sokat tanultunk e tekintetben. Megtanultuk, hogy az az esz-

TÁRCA.

Kossuth Lajos asztalánál.

Irta: Eötvös Károly.

(Most jelent meg Eötvös Károly műveinek két új kötete, mely Károlyi Gábor gróf megjegyzéseit foglalja magában. A nagyérdékű munkából bemutatjuk az alábbi fejezetet, mely Kossuth Lajosról intim vonásokat közöl.)

A kormányzó olyan tökéletes jó magyar ebédet adott, hogy a vajda, Helfy Ignác, az édes anyja asztalánál se evett különbet. Még a föl-séges huslevesbenis olyan tészta volt, a mit az Alföldön csigának, tul a Dunán pedig ludgégének nevez a háziasszony. Pörkölt csirke, kitűnő rétes nem hiányzott.

Csodálkozott is e fölött a vajda, rá is terelte a kormányzó figye met és szavait a sütés re, főzésre, ételekre. El is mondta a kormányzó az ő asztalának történetét:

— 1861-ben jöttem — ugymond — Olaszországba lakni s azóta állandóan itt lakom. Eszünk bizony mi olasz ételeket is, de azért magyar étel nélkül sohase volt az ebédem, se vacsorám. Ha szerét tehettük, tartottunk magyar szakácsnét. Az itteni szakácsok és szakácsnők magyar ételeket készíteui nem tudnak, de boldogult lelkek feleségemnek is mindig az volt az első gondolja, hogy olasz szakácsát, vagy szakácsnéjét magyar ételek készítésére betanítsa. Ezt cselekszi Lujza hugom is.

Birtokomban van a kormányzónak egy sajátkezü irata, melyben a szakácsné, vagy kulcsárné feladatát szabja meg, akit názához fogad. Olyan szegődvény levél féle fogalmazvány. Gunszt barátom szívesességéből jutottunk hozzá. A kormányzó magánéletének s egyénisége nagyságának egyik ékes jeltemző vonása ez, közlöm tehát egészen.

Igy ír a kormányzó:
„Szükség van egy jó erkölcsű, s elid természetű, tisztességes s a gondos magyaros háztartásban jártas, 30—40 éves nőszemélyre, legyen az kisasszony, vagy gyermektelen özvegyasszony, ki fog főzni s varni tud és (mert a háziasszony beleges) az ápoláshoz is ért.”

„A családdal együtt fog enni, ennélfogva nem cselédnek, hanem a családhoz tartozónak fog tekintetni.”

Evi fizetése 400 frank (egy frank annyi, mint egy hajdani váltó forint.) Utiköltsége hazulról idáig megfizettetik. Három évre keil magát köteleznie s ha a három évet kiszolgálván haza akarna menni, visszautazási költséget is kap.”

„Lesz mellette egy konyhaszolgáló és egy szobaleány.”

„Kötelességei pedig lesznek: Főzés a család számára, mely négy tagból áll; fehérvarrás; felügyelés a cselédekre, ho y kötelességüket rendesen, pontosan és tisztán végezzék; általában gondviselés a háztartásra; ápolása a háziasszonynak, amidőn annak egészségi állapota azt megkívánja.”

„A főzést illetőleg: AZ ebéd rendszeren egyszerű, de tisztán, jól és magyarosan készített három tál ételből áll. Magyaros tésztaakat, minők a rétesek, palacsinta, fánk stb. tudnia kell készíteni.”

„A családban mindig magyar beszéd folyik, de a cselédek nem tudnak magyarul. Ez azonban ne tekintessék akadályul, majd könnyítünk a dolgon, ahogy lehet.”

Ime Kossuth Lajos cselédfogadási szerződése a szakácsné s egyuttal kulcsárné számára. Bölcsesség és emberszeretet sugalma ez. A jó cseléd nem alárendelt ember, hanem tagja a családnak. A munkás kérdés megoldásának egyik módszere ez.

E szerződés beviláglik a kormányzó háztartásainak titkaiba. Egyszerű, szerény háztartás, ez minden fényezés, minden szükségtelen uraskodás nélkül.

Neki magyar asztal, magyar étel s legalább egy magyar szolgálattelvő kellett a messze idegenben.

Ez a szerződés 1863. kelt, Vilma leánya, akkor már nem élt. Ő 1862. április 22-én halt meg Nervenben. Négy tagból állott már akkor csak a család. A férj, a feleség s Ferenc és Lajos fiuk. A jó Ruttkayné akkor még nem lakott egyutt a kormányzóval. Tengeren tuli utait járta családjával.

A kormányzó felesége 1865. évi szeptember 1-én halt meg. Halálának oka súlyos betegség volt, melyet mellrák idézett elő. Több éven át szenvedett e betegségben. Igazi ápo-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amig előfizetése tart.

ményi felfogás, melyből Eötvös báró és sok lelkes magyar hazafi kiindult, mely szerint a szabadság magában is elég erős kapocs a nemzetiségi különbségek elenyésztetésére, — csak hiu ábránd. Csak az államalkotó faj erejének s minden téren való tulnyomóságának érvényesülése képes valóban egygyé tenni ezt az államot.

Egyébiránt pedig a képviselőházban történt felszólalások, valamint a kormány hazafias, önértékes magatartása is megerősített bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy a nemzetiségi kérdés azon kérdések közé tartozik, a melyeknél célszerű minél kevesebbet beszélni, de minél többet tenni. (*)

A karcagi választás. A Kuria ma folytatta a karcagi választás ellen beadott petíció tárgyalását. Tudvalevőleg Madarász Imre, a Kossuth-párt tagja győzött a kerületben gróf Kreith Bélával szemben, a ki szintén a függetlenségi-párt tagja. A többség 101 szó volt, de a petíció szerint a választás elnöke közel kétszáz Kreith-párti nem engedett le-szavazni úgy, hogy korán zárórát tűzött ki. A Kuria ma még nem hirdette ki a határozatot.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 18.

A folyosón egyik küldöttség a másiknak adja a miniszteri szoba kilincset. Apró-cseprő ügyekben két-három emberből álló küldöttségek ezek. A képviselő urak izzadnak bele. Hajh! A tiszteit választók sietnek a választáson tett ígéretek sekkjeit beváltani.

A házban csendes, szenttelen a hangulat. Az unalmas néppárti Darányi után Molecz Dani, a képviselőségben Szilágyi Dezső utóda beszélt hazafias szellemben. Ha a pozsonyiak aláírják a mit róluk mondott, a jövőben nem hívjuk többé Kisbécnek az egykori koronázó várost.

Hanem utána aztán élénkebb lett a hangulat. Jött Beöthy Ákos és ismét kuruckodott. Ő megmutatja, hogy ki a legény a gáton! Mondott olyan néppárti beszédet, hogy Molnár

János apát megirigyelte tőle. Rakovszky „barátja” ellenben csinálta hozzá a kórust. A beszéd hatásáról csak annyit, hogy Széll miniszterelnökkel derült az egész jobboldal, csupán volt fegyvertársai, a nemzeti pártiak haragudtak meg rá kétségtelenül igazságtalan kritikájáért.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Cseh Ervin és Pósz Sándor miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök bemutatta az irományokat.

A költségvetés.

Darányi Ferenc a kormányzati rendszert bírálja. A kormányzati rendszer rosszát mutatja az új megyei és városi közigazgatás, s az a tévlelés, melyet a kormány az ügyvédi kamarák bajainak orvoslásával szemben tanúsít. Felemlíti, hogy a katolikus autonomia ügyében az erdélyi katolikusok jogait megnyirbálja, a magyar katolicizmusként jogait nem adja meg a kormány. A kongruát sem rendezi. A magyar bírói kar nem bír azon függetlenséggel, melyet állása megkövetel. A bíró nem szavazhat másra, csak kormánypártira. A bírói kar anyagi helyzetén is segíteni kell. A három évi katonai szolgálat 2-re redukálendő. Az adóbejárást a humanizmus szerint járjanak el. Kívánja a községenkénti titkos szavazás behozatalát. A költségvetést nem szavazza meg, csatlakozik Buzát és Molnár javaslatához.

Molecz Dániel: Az állami tisztviselők helyzetének javítását sürgeti. Szól a törvényhatósági joggal felruházott városokról. Azok az ipar és kereskedelem, tudomány s vidéki eszmék gyújtópontjai. Poroszország és általában a művelt államok felismerték a városok nagy jelentőségét, azokat központosították. Így aztán Franciaország vidéki városai Páris elfoglalása után az országot a végpusztulástól megmentették. Nálunk a városok rendezését 1848-ban megkezdették. A 23. t. c. a szab. kir. városokat a megyékkel egyenrangú hatósággá tette. Azóta a városok ügyében intézkedés nem történt, ha történt is az csak rosszabbá tette a helyzetet. Az 1875-ben hozott törvények még a pótdóval is növelték a város terheit. A hivatalokat a főispán tölteti be, a városban, csak a terhek viselése marad. A pótdó a szegény népre nehezedik. A házbéradó nagyon nyomasztó épígy a III. oszt. keresetadó. Sürgeti az adóreformot. És kívánja, hogy az adókövető bizottság ne

emelje indokolatlanul az adót, de szállítsa le ott, hol szükséges.

Messi Pál: Helyes, az ilyen hangot szeretjük!

Molecz Dániel: Meggyőződésemet hirdetem csak, engem nem hátráltat meggyőződéseim kimondásában, bárhol ülök. (Élénk helyeslés.) Most pedig áttér a nemzetiségi kérdésre. Nem szabad kárhozlatni a német anyanyelvű polgárokat anyanyelvük használata miatt, de Lindnerék egész mást cselekszenek; ők ugyanis a magyar nyelv mellőzésével minden téren a német nyelvet juttatják érvényre.

Emellett sajtósági feltételek közt ismerik el a magyar állameszmét és államegységet. Ők a pozsonyiak minden utógondolat nélkül és minden fenntartás nélkül. (Élénk helyeslés.)

Pozsonyban behozták a magyar nyelvet az iskolába. A népiskolát végzett gyermek ismeri a magyar nyelvet szóban és írásban. Ez az eredmény még nagyobb lenne, ha polgári iskolák is volnának segítségére. A régebbi generációból maradtak ugyan tisztviselők, akik a német nyelvet bírják, azonban náluk a német nyelv használata nem tüntetés számba megy, hanem csak a szükségletnek felel meg.

A költségvetést bizalomból elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Beöthy, a néppárti.

Beöthy Ákos: Mindenekelőtt a szabadelvűpárt uralmáról kíván szólni. A szabadelvűpárt valóságos mixtum kompozitum, vagyis magyarul mismás (Derűtség.) a mibe minden belefér, csak a szabadelvűség nem, a mi a választásból most kiderült. Idealizmus sincs a kormánypártban. És hasztalan hivatkozik erre könyvében Andrássy Gyula gróf, a ki őt (Beöthy) tanítványának mondja, mert a mig odaát mindenféle elem van és az idealizmus leglelkesebb hívei, mint Irányi Dániel egykor és most Madarász József itt ülnek, addig az idealizmus ezen az oldalon van és nem amott. Szerencse, hogy az oktatásom ingyenes volt, mert különben vissza kellene adnom a honoráriumot. (Derűtség.)

Nagy bajnak tartja a mi i arizmust, amelynek költségeit kulturális célokra fordítva, ki tudja, hol állanánk ma? (Tetszés.) De ez az udvari politikából folyik. Nálunk fájdalom, a parlamentáris rendszer megfázott. Pedig heih! Mit tegyünk helyébe, ha végre megfagy?

Nagy baj az, hogy a függetlenségi párt a 67-es állapot el nem fogadta. Így az ellenzéknek kormányra jutása nem jelenthetne normális alkotmányos procedurát, hanem jelenthetné a közjogi helyzet teljes megváltoztatását. Nem volt egészséges a kormányzat soha és nem volt

lója a kormányzó volt, akinél gyöngédebb nemesebb férj nem volt a világon.

A náztartás a nő halála után se változott. Se szűkebbé, se bővebbé nem vált.

A kormányzó úgy Turinban, mint Collegno al Baracconében is délelőtt 11, vagy fél fél 12 órákor reggelizett, amikor sétájából hazatért.

Reggelije igen világos színű tejeskávéből állott. Ehhez vagy egy pár tojást, vagy néhány falat sült húst evett. De gyakran polentát is, kukorica-lisztből készült tésztát. Ez ételt az olaszok nagyon szeretik, de nálunk is divatos a felső tiszai vármegyékben előkelő nemesi házaknál is. A kormányzó már gyerekkorában megszokta s mindig kedvelte.

Az ebéd 7 órákor volt.

Ebédre volt: leves, hus, főzelék és tészta. Ha vendég volt, vagy ha a gyerekek otthon voltak, Ferenc és Lajos, akkor kétféle sült hus is volt.

A jó Ruttkayné most nekünk is kétféle sült hussal kedveskedett.

Itala a kormányzónak egyetlen pohárnyi fehér asztali bor volt. Erős, illatos, nehéz borokat sohasem ivott. Pedig Lajos Tivadar szerette volna, ha agguló korában hozzá szokik. Turinból gyakran küldött ki Collegnoba drága borokat, de a kormányzó állandóan tartózkodott azok élvezetétől. Szívesen átengedte vendégeinek.

Magyarországból is sokszor küldtek neki rajongó tisztelői értékes borokat, — aszu és csemege-féléket. Ezekkel ugyan mindig csufult járt.

Az olasz vámhivatalok istentelen gondos-

sággal őrzik a határokat. At nem eresztenek azok hamisítás nélkül semmiféle bort mi tőlünk, amelyik jobb, mint az övék. De hát hogy ne lenne jobb a magyar bor, mint az övék? Kívált amikor Kossuth Lajosnak küldik azt a bort?

De hát a bort mindig kicserélték. akár üvegben, akár hordóban érkezett. S azután az edényt megtöltötték hordóöblítéssel, vagy fűfán termelt olasz borral.

Szegény jó kormányzónk, a háta is borsódzott, amikor az edényt felbontotta s az arany-nál becsesebb híres tokaji és egri és somlyai borokat megízlelte. Olyan színük volt, mint az egérnek s olyan ízük, mint a részeg tót aszszony csókjának.

De hát ez még hagyján. Jött a vitelbérért a vasut, a csomagszállító és a hordár. Jött a vámért a pénzügyőr, jött a városi illetékért a darabant, jött a fogyasztási adóért a cédulamester. Fizetni kellett harminchárom féle kimondhatatlan nevű és összegű béreket, díjakat, vámokat, illetékeket, adókat, pótlékokat s mindenféle kiigazításokat. Utóbb minden magyar látogatóját megkérte már, hirdessék el itthon, neki ne küldjenek semmi adományt vagy ajánlékot, mert koldussá lesz bele.

Hát egyszer meg mi történt?

Valami rajongó hazafi tisztelője küldött neki ajándékba két pár papucsot Kassáról. Ha egy párt küld: semmi baj. Egy pár papucs lehet mindenkinek. Egy pár papucs miatt senkit se kevszhetnek gyanuba, hogy valami titkos terveit vagy III-ad osztályú kereseti adó alá tartozó mellékes jövedelmi forrásai vannak. De két pár papucs már sok papucs. Okos em-

ber két pár papucsot nem visel. De nem is szerez be. Hiszen egy pár papucs is eltart addig, míg a gyerek kitanulja a gimnáziumot, mire való volna tehát a másik pár papucs is? Két pár papucs már készlet, már gyűjtemény, már raktár, már spekuláció.

Egyszer csak megrójják a kormányzót egy menykő nagy összeg kereseti adóval, amivel-hogy a papucskereskedéssel foglalkozik. Küldi a titkárt s azután megy maga is a sokféle adó kivető, végrehajtó, ellenőrző, felülvizsgáló, felszólamló, főbb és legfőbb adóhatóságokhoz, elmentmond, kifogást tesz, felfolyamodik, appellál: mind nem használt semmit. Küldik Pontius-tól Pilátushoz, kerületi előljáráshoz, elsőfoku iparhatósághoz, kereskedelmi kamarához: hozzon kimutatásokat, igazolásokat, bizonyítványokat, hogy ő nem papucskereskedő, nem is volt soha, vagy már abba hagyta ezt az üzletet öt év előtt. Végre is személyesen fordult a szindikóhoz, a ki jó ismerőse volt, ez meg egyenesen Viktor E. anuelhez folyamodott Rómába, hogy kegyelem útján mentse fel Kossuth Lajos a papucskereskedési súlyos adó alól.

Alig tudta s fölmentést kijárni maga a király is.

Mi azonban az ebédnél hatalmas olasz borokat is ihattunk.

Volt z asztalon könnyű asztali fehér bor, a melyet a kormányzó ivott. Voltak hírneves olasz borok is, köztük a Lacrima, Crhisti, magyarul Krisztus könnye. S volt két vagy három féle szicíliai erős bor is az Etna aljáról, s Taormina vidékéről. Basso barátunk dicsekedett el e borokkal. Ő volt köztünk egyedül az olasz ember. Ő szerezte be e borokat valami rokona

egységes ellenzék sem. A kormány nem érezte a parlamenti felelősség zablját. Nem volt egységes ellenzék sem, mert az csak ott van, hol az elleuzék hiszi és reméli, hogy legrövidebb idő alatt a kormánynak jut. Így nem fejlődik ki közöttük az egészséges verseny; nem fejlődtek ki a politikai férfias tulajdonok. Elvi szempontból a kormány működése a szívárványnak minden színét játszotta. Volt a kormány párt kuruc, labanc, radikális, konzervatív, municipialis, centralista, agrarista és merkantilista. (Hely slés a baloldalon.)

Egyszer leszavazza, másszor megszavazza Irányi Dániel egyházpolitikáját. A jobboldal a hatalmon levő minisztereket mindig tömjénezte, kihasználta, aztán mint a kifacsart citromot, eldobták. Ha Dániában két augur találkozott, nevetett. Ez jut eszébe minden ujévi üdvözlésnél, mikor a miniszterelnököt dicsőítették. A bukott miniszterek ott maradtak Abraham közelében, nem mentek át az ellenzékhez, hogy rehabilitálják és hasznosítják magukat.

Paktum és fuzió.

A pártközi megállapodás, mely a dolgok új rendjét kezdeményezte, nagy hibának tartja. Ennél a pártközi megegyezésnél neheztelte, hogy azt egészen magántanácskozások között bonyolították le és véglegesítés végett nem hozták a parlamentbe. Es ezután nem foglaltatott a trónbeszédbe vagy a feliratba. Fájalta, hogy a nemzeti párt beolvadt a kormánypártba, két okból: mert a parlamentáris ellenzéknek szent ügye szenvedett rövidséget, másrészt mert azt tanulta, hogy ilyen fuzió sehol jó véget nem ért. (Helyeslés a néppárton.) A legnagyobb mértékben neheztel a miniszterelnökre előző szereplése az ő politikai fogalmainak nem felel meg. A miniszterelnök urnak naponként sok édességet adnak, hogy gyomrát el ne rontsa.

Szell Kálmán: Adjanak keserűt!

Beöthy Ákos: Néha napján angol keserűvel is kell szolgálni. (Derűtség a baloldalon.) Ez a dolog tréfás oldala. De van másik oldala is. A tuloldal minden ügyből személyes kérdést csinál minden tárgyban a miniszterelnök bölcsességére és előrelátására hivatkozik, melyhez képest a delfü Pythia csak kártyavető cigányasszony. (Helyeslés és derűtség a baloldalon.) A miniszterelnök működésében nagy tanúság mondhatni tragikum rejlik. A mai kormányzat alapját az 1875 iki fuziót tartja bajaink legfőbb forrásainak. A végzetes hibában a miniszterelnök urnak oroszlanrésze volt. Mert mindent helyeselt, ami odaát történt.

által. A vajdának is küldött efféléket még a télen tíz száz üveggel. Kitűnő borok.

Nagy mérséklettel ittuk őket.

Mi különbség van a magyar és olasz borok között: én tudományos biztossággal meghatározni nem tudom. A francia, az erősebb rajnai és az orosz, spanyol borokat én jobban szeretem, mint a magyar borokat. Kegyetlenül össze is szidott s kigunyolt ezért a vajda nem egyszer. Jobbat semmiesetre el nem ismer. Én azonban életem javát Olasz- és Franciaországban töltöttem, én az ottani borokhoz szoktam.

Beszélggettünk erről a kormányzó előtt is, a ki különben lemondott a bírói jogáról a borok kérdésében.

A vajda azt állította, hogy Magyarország többféle gyümölcse s bora nemesebb, mint bárhol a föld kerekén. Okul azt hozta fel, hogy nézete szerint a magyar gyümölcsben és borban vannak, mint más országai gyümölcsben és borban. S ezt Magyarország különös éghajlata, fény és hő viszonyaival magyarázza.

Igaza van-e? nem tudom.

Felköszöntő nem volt. A kormányzó nem akart s a vajda se akart felköszöntőt. Mi pedig csak nagy emelhetünk poharat, ha ők hallgattak. Basso barátunk ugyan, akart valamit, de nem tudott. Benne rekedt a szó. Kineveztük.

Jól elmúlt esti nyolc óra, a lámpák már világítottak, a mikor újra visszatértünk a kormányzó-dolgozó szobájába, hogy ott szivarra gyujtsunk s tovább értekezzünk.

Azt mondta Szell a multkor, hogy hiszen ő most ennél többet dolgozik. Megcsinálta a kuriai bíraskodást. Nos, ez semmi egyéb, mint kodifikációs kófia! (Derűtség.) Ha pedig Szell csak ennyit ért el, nem lett volna szabad a bársonyszéket elfoglalni, még ha hat órával húzták is bele. (Csend, majd hirtelen nagy taps, éljenzés és derűtség a baloldalon.)

Horánszky: Nagyon izléses!

Beöthy: Tegnap hallottam ezt a hasonlatot, s akkor nagyon tetszett.

A trónörökös utja.

Ráter a pétervári utra, melynél a kormány szarvas hibát követett el.

— Hányat?

Beöthy Hármát! (Zajos derűtség jobbról.) Először, mert magyar ember elmaradt az utról. Másodsor, mert egy derék ellenzéki embert a kormány exkomunikált és harmadsor, mert más magyart el nem küldött! Angliára hivatkozik, ahol külpolitikai dolgokban nincs pártkülönbség. Még Andrássy Gyula is legnagyobb ellenfelét, Széchenyi Antalt küldte Angliába nagykövetnek. Zichy jól képviselhette volna néppártisága dacára is az országot. Legfelyebb társul elvihette volna Vészi Józsefet. (Derűtség.)

Vészi József: Beöthy Ákos sokkal eredetibb figura lett volna. (Nagy derűtség, tetszés jobbról.)

Ivanka Úszkár: Hogyne! Hiszen ő ugyis néppárti érzelmű!

Beöthy: No, hát ez a visszavágás sikerült!

Vészi: Epen olyan izléses volt, mint az ön ötlete!

Beöthy: A kormánynak le kellett volna mondani, ha akaratát nem tudta érvényesíteni. Fél az Ausztriával való kiegyezéstől. A kvóta felemelését a legvárlázitobbnak tartja.

Rakovszky: A nemzetipárt megszavazta! Horánszky is!

Horánszky: Nem áll!

Szell és Bánffy.

Beöthy: Szell az ellenzékét dikciókkal árasztja el tettek helyett. Valóságos vizözönnel!

Buzáth: felhőszakadás!

Szell miniszterelnök nevetve: Két hete hallgatók! (Derűtség.)

Beöthy: Igaz, most pihen, de majd lesz nekünk! (Atalános zajos derűtség.) A jövő, mint egy szfinx áll előttünk, kivagyunk téve a megjelentéseknek, palotaforradalomnak.

M. gindul majd a kiegyezésnél is egy árlejtés, ki adja olcsóbban. De egyre figyelmezteti Szell! A mikor Bánffy, akinek épen anynyi jutott ki a dicsőségből, mint Szellnek, megbukott, senki még füle bojtját sem mozgatta meg. Most Szellé a dicsőség, de ha megbukik, ő érte sem mozgatja majd meg senki a füle bojtját sem.

Bolgár: Ez ellen már protestálunk! (Nagy zaj jobbról.)

Beöthy: A mióta önök a kvótát megszavazták, azóta minden lehetséges! (Nagy zaj!)

Bolgár: Mégsem járja, hogy egyre gyanúsít minket! (Zaj.)

Ismétli azt, amit Napoleon mondott a Bourbonokra:

— Ezek sem tanulni, sem felejtetni nem tudnak!

Nem fogadja el a költségvetést. (Eljenzés jobbról.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

A vita folytatása.

Szünet után elnök az ülést megnyitja.

Nagy Sándor: Az ország most kezd eszmélni, most látja be, a mult nagy mulasztásait a közgazdaság terén. Két tényező bántja meg közgazdaságunk fejlődését, egyik a vámközösség és katonaság költségei. Evtizeddel ezelőtt úgy állították oda a vámközösséget, mint oly változhatlan intézményt, melynek hasznához kétség nem fér. De a helyzet azóta megváltozott. Az önálló vámterület ma már nem ugrás a sötétbe. Közgazdasági válságaink ma már a közvéleményt is az önálló vámterület eszméjéhez vezette. Ha vámtételeinket magunk szabjuk meg terményeinknek kedvező piacot teremtenek, iparunkat jobban megvédjük Ausztriával szemben. Agricultur állam vagyunk, de iparos államává kell átalakulnunk. Azon ipart kell pártolnunk, mely a mi nyerstermékeinket dolgozza

fel. Az államháztartásra nyomasztólag hat még a hadsereg fordított elviselhetlen költségezés. (Ugy van ugy van a szélsőbalon) Nekünk nincs nagy hadsereg szükségünk.

Lengyel Zoltán: Miért szavazzák akkor meg?

Nagy Sándor: Azt mondják, hogy a monarchia nagybatalmi érdeke, a dynasztia érdeke kívánja ezt, de ha szegény az ország akkor idegen érdekeket háttérbe kell helyezni. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Reméli, hogy a kormány mind e tényeket nem fogja figyelmen kívül hagyni. Eddig a gazdasági közönségnek hive volt, most azonban azt tartja, hogy ez nem helyes. (Élénk helyeslés.) Szívöböl öhajlja az államtisztviselők fizetésének rendezését. A nép terhén segíteni kell. (Ugy van a szélsőbalon.) A kormány iránt bizalommal viseltetik. (Zaj a baloldalon.)

Nessy Pál konzequensnek kell lenni!

Nagy Sándor ezért a költségvetést elfogadja.

A tótok—magyarok.

Trubinyi János: Tiltakozik az ellen, hogy öt nemzetiséginek tartásuk. Kérdi a miniszteriumtól, hogy idegen ajku honpolgárainkat a magyar nemzet testébe beolvasztani mikor és mily intézkedéssel akarja?

Két veszély fenyegeti a felvidéket a nemzetiségi kérdés és a bécsi antiszemitizmus. A tót nép azonban magyar érzelmeit a német törekvések dacára sem adja fel. A magyarosítás nagy mérvben folyik, a magyarosítást a hazafias párt végzi, a melyet ezért pánszlávnak neveznek. A magyarosítás szépen haladt. Ekkor 1895-ben történt a stomfai választás. Ez megérlette a tótokban a nemzetiségekhez való csatlakozását. A közgazdasági közegek a regalék adásával visszaélnak, s a törvénytelenések egész sorát közeték el.

Trubinyi az egyházpolitikai reformokat tartja a társadalmi bajok kuforrásának. A költségvetést nem fogadja el.

A vitát holnap folytatják.

Makó város pöre

és az arad-csanádi vasutak.

(A Kuria írólete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 18.

Makó város közönsége még 1898-ban kérvényt adott be az aradi kir. törvényszékhez, melyben az Arad és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság 1898. évi május hó 22-én tartott közgyűlésén hozott két határozat megsemmisítésére, illetve a részvénytársaság alapszabályainak módosítására kéri a részvénytársaságot kötelezni.

Makó város azért lépett fel pörrel a csanádi vasutak ellen, mert az igazgatóság Major Miklós makói polgármestert, annak nyugalomba vonulása után is beválasztotta az igazgatóságba.

A dolog úgy áll, hogy mikor az arad-csanádi vasut épült, Makó város is hozzájárult az építéshez 250,000 forinttal és kikötötte, hogy az igazgatóságba egy tagot küldhet.

Mikor a társaság megtartotta alakuló közgyűlését, az alapszabályokba nem vétetett be Makó város azon joga, hogy a városi képviselőtestület választhassa meg az igazgatósági tagot és ennek folytán a tagot Major Miklós polgármester személyében a vasuttársaság igazgatósága választotta.

Mikor aztán Major Miklós polgármester nyugalomba vonulása után ismét megválasztott a vasut részéről igazgatósági tagnak, Makó város képviselőtestülete beadta azt a kérvényt, hogy Major Miklós megválasztása megsemmisíttessék, továbbá, hogy „a társulat ügyeibe Makó városának részvényei arányában befolyás biztosíttassék, úgy, hogy Makó város képviselőlete saját kebeléből az igazgató tanácsba a többi tagokhoz hasonló hatáskörrel külön egy tagot válassz”, illetve, hogy Makó város képviselőtestülete feljogosíttassék, „alperes pe-

dig annak türesemre köteleztessék, hogy mind-azideig, míg Makó közönsége a 250.000 forint névértékű törzsrészevény birtokában lesz, a saját kebeléből az igazgató tanácsba a többi tagokhoz hasonló hatáskörrel külön egy igazgató tagot választhat és küldhet."

Az aradi törvényszék polgári tanácsa, melynek előadója Schartner Sándor dr. kir. törvényszéki bíró volt, végzésében egyik kérelmet sem találta teljesíthetőnek. Az indokolásból közöljük a következő részeket:

"Az első kérelem, (t. i. Major megválasztásának megsemmisülése) azért nem teljesíthető, mert a közgyűlésen a választás körül semmiféle szabálytalanság nem követtetett el.

De nem volt teljesíthető a kereset második kérelme sem, mert habár kérelmező igazolva van is, hogy felperes a részvények aláírásakor az alapító engedélyesekkel szemben, valamint a pénz folyósításánál az arad-csanádi egyesült vasutak részv. társaság igazgatóságával szemben kikötötte magának azt, hogy az igazgatóságba egy tagot saját kebeléből küldhet és hogy felperes ezen jogát az alakuló közgyűlés is elismerte, de mindez az alperes részvénytársaságot, habár alapszabályaiban az arad-csanádi vasut összehozta kötelezettségeit át is vállalta, nem kötelezi, mert az 1875. XXXVII. t. c. 156. §-a értelmében a tervezetben az alapítóknak vagy másoknak biztosított előnyök az alapszabályokba felveendőek, mert ellenkezőleg a társaságra kötelező erővel nem bírnak, az említett jog pedig ezen részvénytársaság alapszabályaiba felvéve nem volt.

Az alapszabályok e részbeni hiányait pedig nem pótolhatja sem a közgyűlés határozata, sem az igazgatóság ígéretei, mert a törvény idézett rendelkezése abszolút, mely a felek ellenkező vagy eltérő rendelkezését kizárja s ennél fogva a törvény ezen rendelkezésével szemben sem a közgyűlés határozata, sem az igazgatóság nyilatkozatai a társaságot kötelező érvénnyel bíróknak nem tekinthetők, felperes ezen joga pedig úgy, mint azt megítélhetni kívánja, sem az arad-csanádi egyesült vasutak részvénytársaság alapszabályaiban felvéve nincsen s így a társasággal szemben nem is érvényesíthető.

Az alapszabályok módosítása iránt pedig a részvényest kereseti jog nem illeti."

Az aradi törvényszék ezen elutasító határozatát Makó város közönsége megfellebbezte a nagyváradi táblához, mely a második kérelmet teljesíthetőnek találta és megítélte a városnak azt a jogot, hogy saját kebeléből válasszon igazgatósági tagot.

Felebbezés folytán az ügy a Kuriához került, melynek ítélete ma érkezett meg az aradi törvényszékhez.

A Kuria a tábla ítéletét megváltoztatta és indokainál fogva helybenhagyta az első bíróság ítéletét, mely döntés annál is érdekesebb, mert elvi jelentőségű.

Igy tehát az aradi törvényszék döntését a kir. Kuria elvi jelentőségű döntés alapjául elfogadta.

TÁVIRATOK.

A bur háború.

London, február 18. Kitchener jelenti Pretóriából, hogy a múlt héten beérkezett jelentések szerint az egyes brit csapatok megölték 17, megsebesítettek 5 és elfogtak 107 burt. 138 bur megadta magát. Fokföld középső része meg van tisztítva az ellenségtől. Piet Vessels kommandóját visszaszorították nyugat felé. A kis csapatokra felbomlott bur kommandókat nehéz elfogni. Pawlinson ezredes a vele szemben álló bur csapatokat Zuckerboschrandtól kelet felé szorította. Az e hó 12-én lovasított gyalogsággal vívott harcban más burok között Werthuitzen lovaszászlós is elesett. Spens Amsterdamtól délre 12 burt fogott el. 19 bur megadta magát.

Óriási havazás.

New-York, február 18. Az Atlanti Óceán mellett levő északi államokban nagy hóviharok vannak. New-Yorkban három év óta nem havazott úgy, mint most. A forgalom sok helyen megakadt.

Goldis püspök és a helyettese.

(Látogatás a beteg főpapnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Említettük a minap, hogy egyik budapesti újság azt írta Goldis József aradi gör. kel. román püspökről, hogy súlyos idegbeteg s az állapota nagyon válságos. Az egyházfő, mint tudjuk, most a biharmegyei Rontón tartózkodik üdülés végett. Itt látogatta meg őt ma egy nagyváradi újságíró, hogy a püspök egészségi állapotáról személyesen szerezzen meggyőződést. Goldist aránylag jó egészségben találta. Hosszabb beszélgetést folytatott vele, a melynek során véleményét kérte több olyan ügy felől, amelyek részben az ő személyével kapcsolatban az ország közvéleményét is foglalkoztatták. Látogatásáról a következőkben számol be:

Beküldöttem névjegyemet a püspöknek, aki hálóköntösben jött elő és úgy vezetett be a szobába. Egyenes testtartása, jó színe, az egészségi állapotáról elterjedt hírek után, meglepett. Mindjárt azzal is kezdtem a beszédet:

— Rendkívül örülök, hogy a méltóságod egészségi állapota felől elterjedt hírek — valótlanok.

Mosolygott. Azután érces hangon, amelyen egyáltalában nem látszott meg gyengélkedésnek a hatása, válaszolt:

— Olvastam, amit az Egyetértés írt és több vidéki lap átvett. Hogy énrajtam elmezavar jelei mutatkoznak, hogy az emlékezőtehetségemet elvesztettem. Ön látja, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Az Egyetértést irántam való határozott rosszakarattal informálták.

Azután egészségi állapota felől kérdezősködtem. Elmondotta, hogy a nyáron karlszabadi kurát használt, amely elgyöngítette és Aradra visszatérve ismét teljes erővel fogott a munkához. (Amint megtudtam, mindig négy órakerelt és késő estig dolgozott.) A tömérdek deputációval való tárgyalás és egyéb egyházi ügyeknek az elintézése kimerítette és aszmatikus rohamok vették elő. Aradi orvosának, dr. Demian-nak a tanácsára jött tíz napja Rontóra, hogy felüdüljön a magány nyugalmaiban. Még két hétig marad falun, azután visszatér Aradra.

Itt arra a széles körben feltűnést keltő határozatára vonatkozólag intéztem kérdést hozzá, hogy aradi helyettesévé miért Hamsea Ágostont nevezte ki, holott előzőleg már Mangra Vazulnak, a nagyváradi püspöki helynöknek a kinevezéséről terjedtek el hírek. Minden habozás nélkül válaszolt:

— Én, mint püspök, pártokon felül állok és érzelmi momentumok sem vezetnek. Az egyik is az egyházat szolgálja, a másik is és én a lelkiismeretem szerint cselekedtem.

Azt mondtam erre, hogy a hivek egy része szívesebben látta volna a Mangra kinevezését. Így válaszolt rá:

— Azok között, akik engem megválasztottak, vannak olyanok, akik azt hiszik, hogy köteles vagyok az ő szavuk után menni. Ha ezt tenném, akkor megszűnnék minden rend és fegyelem. Így is vannak villongások, marakodások, de nagyobb baj nem történik.

Szóba hoztam a belényesi gimnáziumban történt állítólagos lélekhalászás ügyét.

Diamandi Miklós dr. gör. kel. hittanár

ugyanis egy VII. osztálybeli tanulót megbuktatott hittanból, mire a tanuló, állítólag Kupás tanár biztatására, áttért a gör. kath. vallásra. Megkérdeztem tőle, hogy mi a véleménye az esetről és hogy helyesnek találja-e annak a tanárnak az eljárását, aki hittanból elbuktat valakit.

Az eset megvizsgálásával Mangra Vazult bizta meg a püspök, s míg biztosat nem tud, nem nyilatkozhatik az ügyről. A másik kérdésre vonatkozólag kijelenti, hogy Diamandi elhamarkodta a dolgot, mert szerinte helytelen, hogy valakit hittanból megbuktatnak.

Ezután az érdekes kijelentés után egy példázatot mondott el az egyházi igazságszolgáltatásról. Az aradi rezidenciában van egy kettős szobor, amely Mihály arkangyalt a kezében karddal és Gábor arkangyalt olajággal ábrázolja. Ilyen az egyházi igazságszolgáltatás, amely azonban, amíg emberek kezében van, tökéletes nem lehet.

A gör. kel. iskolák egy részének a szomorú állapota is szóba került. Kérdeztem, hogy a szegény községek felekezeti iskolái részére miért nem veszik igénybe az államsegélyt, holott az iskola felekezeti jellegéből nem veszít semmit és amellet okleveles tanítót tarthatnak.

Az egyházfő azt felelte, hogy államsegély esetében terhes beavatkozástól tartanak. Így is megtörténik, hogy románul nem értő tanfelügyelőt küldenek ki görög keleti iskolák megvizsgálására, ahol a tanító is csak grammatikából tanult magyarul. Őt sovinizmus, azt tudja mindenki, nem vezeti, de ilyen esetben lehetetlenség azt kívánni, hogy a gyerekek jól feleljenek magyarul.

Megjegyeztem, hogy ez az állam az iskola autonómiáján nem változtat, csak éppen a tanítóválasztás jegyzőkönyvét kell bemutatni. — Erre azt válaszolta az egyházfő, hogy gondolkodni fog a dolog felett.

A huszárszázados költeményei.

(Ki az a Bárd Miklós?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Budapesti levelezőnk írja: Nemcsak az írói körök, hanem a nagyközönség érdeklődését is nagyban fölkelte az a díszesen kiállított kötet, mely a napokban Rákosi Jenő előszavával jelent meg. Az előszavában Rákosi Jenő egy igazi költőről ír, aki Bárd Miklós álnéven küldte meg Ungvár vidékéről szebbnél szebb költeményeit, melyeknek hangja általános feltűnést keltett.

Rákosi Jenő és Bárd Miklós leveleztek is egymással anélkül, hogy Rákosi Jenő tudta volna, hogy ki rejtőzik el szerényen a Bárd Miklós álnév mögé. Rákosi levelei ugyanis kerülő uton jutottak mindig Bárd Miklós kezébe, nehogy elárulja inkognitóját.

Egy napon aztán egész kötetre való költemény érkezett Rákosi Jenőhöz, a ki csakhamar azt az ajánlatot tette az álnévű költőnek, hogy ha költeményeinek kiadásával nincs más célja: szívesen vállalkozik arra, hogy azokat kötetben kiadja.

A kötet megjelent, immár közkézen forog, s mindenütt lelkesedéssel olvassák a feltűnést keltő költeményeket, a melyek elárulják, hogy költőjük huszárkapitány volt, a baranyamegyei Siklóson kötött szövetséget a Muzsával, s hogy most birtokán gazdálkodva, boldog családi körben folynak napjai.

A költeménykötet megjelenése óta mindenfelé kutatják, keresik, hogy kicsoda is valójában ez a Bárd Miklós. Erre a kérdésre, ime, megadom a választ, úgy, a miként arról illetékes és biztos forrásból értesülök, hogy a Bárd

Miklós álnéven megjelent kötetnek *Kozma Ferenc, volt Vilmos-huszárezredbeli százados a szerzője.* Még azt is elárulhatom, hogy az ujonnan feltűnt költő, unokabátyja *Kozma Andornak*, a kiváló írónak és költőnek.

A Kozma-családban egyébként többen szerezték már nevet az irodalomban. Kozma Andornak nővére: *Jeszenszky Sándor* miniszteri nácsos neje, Kozma Mariska szintén sikerrel kultiválja az irodalmat. Ő a „Hét” ismert *Mariskája*. Hozzájuk csatlakozik most Ferenc, a katonaköltő is, aki valóban megérdemli, hogy álnéven kívül az igazi nevét is országSZerte minél előbb megismerjék.

Olyan tehetséget, mint aminő Kozma Ferenc, nem szabad véka alá rejteni!

MULATSÁGOK.

(=) **Turisták piknikje.** Az idei bőjti mulatságok egyik legsikerültebbjének ígérkezik az a batyubál, amelyet az arad-hegyvidéki turistaegetület f. é. március elsején a polgári fiúiskola dísztermében fog rendezni. A mulatságra külön meghívókat nem adnak ki, de tagok által a rendező-bizottságnál előre bejelentett vendégeket szívesen lát az egyesület. A szűkebb körű rendező bizottságba *Tedeschi Viktor* elnök a következő tagokat küldte ki: *Palotay Antal* r. b. elnök, *Boksán Károly*, *Boros János*, *Kosztka Emil*, *Kolumbán Pál*, *Kormos Sándor*, *Nagy Sándor*, *Maurer Károly*, *Schmidt János* dr.

A trieszti ostromállapot.

(Az áldozatok száma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

A lapok ma közlik a halottak és sebesültek névsorát: *11 halottat és 42 sebesültet sorolnak fel.* De a sebesültek sokkal többen vannak, csak hogy nagy részüket otthon ápolják. A haláleseteket mind a lövések okozták. A golyók nagy sebeket ütöttek, átjárták az áldozatok testét és a belső részeket össze-vissza szaggatták. A sebesültek közül sokan súlyos sérüléseket szenvedtek. Majdnem valamennyien fiatal munkások és napszámosok. *Fitzko Ferenc* postatiszt a csipőjén kapott súlyos sebet, mikor a tőzsdeterről a postahivatalba ment a sortüz pillanatában.

A nyilvánosságra jutott esetek arról tanuskodnak, hogy a néptömeg egészen megvadult.

Mikor pénteken egy kis katonacsapat, a melyet sok ezer ember kövekkal dobált, a tömeg közé lőtt, a tömeg meghátrált. De aztán több ember egy elesett, a ki a fejébe kapott golyót, oda hurcolt a katonák elé és felszólította a katonákat, hogy a holttestet most már szurják is le; a mellett a katonákat gyilkosoknak és rablóknak mondták. A katonák nyugodtan maradtak.

A San Antonio templomnál a tömeg nem hátrált, mikor a katonaság szuronyszegezve nyomult előre. *Asszonyok felemelték a gyermekeiket és felszólították a katonákat, hogy azokat is szurják le. A férfiak letépték a ruhájukat és fedetlen mellel mentek neki a szuronyoknak.* A szomszéd háztetőkről köveket és cserpeket dobáltak a katonákra.

A tüntetések alatt nagyon elleni kihágás nem fordult elő. A „Lloyd” raktáraiból a „fosztogatás” alatt nem hordtak el semmit. Az elkeseredett tömeg lerombolta a raktárt, de nem akadt ember, aki a legcsekélyebb tárgyat eltulajdonította volna.

Tüntető csoport vonult végig az utcán s egy pékmesterné a boltja előtt megállott embe-
rekre rákiáltott:

— Itt van a kenyér, éhenkórászok!

Ez a kihívó viselkedés felingerelte az em-

bereket; bevették a bolt ablakait, de nem vettek el egy falat kenyeret sem.

Megállapították, hogy a legerősebb zavar-
gások közben kevesebb lopás történt mint
máskor.

A statárium kihirdetését megelőző éjszakán egyetlen egy lopást sem jelentettek be.

Mikor *Ellenbogen* drt szombat reggel Triesztbe várták, vagy száz ember gyűlt az indóház elé. Ott egy káplár állott nyolc katonával. A tömeg kigunyolta:

— Mit akar ez a maréknyi csapat? Nekünk puskáink vannak.

A szociálisták csillapították a nepet. *Ellenbogen* dr. egy mellékutcán távozott az indóházból, nehogy fokozza az izgalmat.

Az „Arbeiterzeitung” kiáltványt tett közzé, mely felhívta a munkásokat, hogy örvendjenek a társaság felett kivitt diadalnak, de maradjanak otthon. *Goess* helytartó nem engedte meg ennek a csillapító felhívásnak a terjesztését. A betűszedők és a szocialisták egyesületi helyiségeit a hatóság bezáratta.

Ficzko Ferenc postatiszt és *Lurzato* Arthur mészáros lábait a holnapi nap folyamán amputálni fogják. Mindkét egyén jobb lábát érte a „olyó” a sortüz alkalmával. *Widiach* Hermann 18 éves borbélyinas ki pénteken szintén megsebesült, haldoklik.

A rögtön ítélő bíróság elnöke *Petronio* tartományi törvényszéki tanácsos lett. Helyettese *Pederzoli* tartományi törvényszéki tanácsos.

Skamperle József iskolaszolgát, ki tegnap egy rendőrt inzultált, a rögtönítélő bíróság elé állították.

Michelus rendőrlégényt, kit tegnapelőtt egy revolvergolyó terített le, ma délután 2 órakor temették. A temetésen semmi incidens nem fordult elő.

Gáspár Lajos megszökött.

(A Kintzig-féle betörés tettese.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 18

Szenzációs távirat érkezett ma Kassáról az aradi rendőrséghez. A telegramm, melyet alább szószerint közlünk, azt tartalmazza, hogy a híres aradi betörő: *Gáspár Lajos* a kassai ügyészség börtönéből megszökött.

Az a nagystilű betörő tehát, aki olyan szentelen vakmerőséggel rabolta meg a *Kintzigék* lakását, megint kitett magáért. Semmi újabb büntetést nem követhetett volna el, ami az ő viselt dolgaival összeillik, csak a — szökést.

Gáspárt ezelőtt mintegy két hónappal szállították el Aradról Kassára, hogy kihallgassák és felfelösségre vonják azokért a betörésekért, amelyeket már előzőleg Kassán követett el. Ugy látszik, hogy nem fordítottak rá ott elég figyelmet, másképp el nem képzelhető, hogy a börtönből egy betörő-társával együtt megszökhessen. Most aztán kereshetik, hamarosan nem igen fogják el, mert Gáspár egyike a legfurfangosabb tolvajoknak, másodszer bajos lesz kézrekeríteni.

Az aradi rendőrség is nagy aparatussal keresi. Sőt egy ujitást is kezdett az ő kedvéért: az *Andrássy-téri* kereskedések kirakatába kitett arcképpel és köröző-levéllel hívja fel a közönség figyelmét a notórius alakra, akinek bizonyára van annyi sütnivalója, hogy Aradra nem jön.

Az arckép fölött, melyet akkor készített a rendőrség, mikor Gáspárt elfogták és Aradra hozták, a következő körözvény olvasható:

A Kintzig-féle betörés tettese: *Gáspár Lajos* (álnéven *Nagy Béla*, *Deák József*.) foglalkozás nélküli asztalos, *Baksi Sándor* 24 éves, közép-termetű, barna haja, kancsal szemű rovott multu társával együtt február 17-ről 18-ra virradó éjjel a kassai kir. ügyészség fogházából megszökött.

A szökésért természetesen elsősorban a kassai ügyészséget éri a vád, amiért nem gondoskodott Gáspár kellő őrizetéről. Aradon hamarosan kiismerték Gáspár minden bűnös szándékát, vigyáztak is rá erősen. Mikor az aradi ügyészség börtönében volt elzárva, *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész kettős őrizettel vette körül Gáspárt, mert észrevette szökési hajlamait.

Egyáltalában Gáspár nem úgy viselkedett fogsága alatt, hogy ne kellett volna állandóan tartani attól, hogy kedvező alkalom adtán megszökik. Régen ült az aradi törvényszék börtönében olyan rab, aki annyit mert volna megengedni magának felebbvalóival szemben, mint Gáspár. Megtörtént például, hogy kihallgatása alkalmával egyszer ezt mondta a vizsgálóbírónak:

— Engem ne faggasson, mert keresztül megyek a lelken az urnák! . . .

Sőt a káromkodás és szitkozódástól sem tartózkodott. Ezért aztán két heti fegyelmi büntetést kapott.

Mikor Aradról Kassára kísérték, az aradi ügyész megvasaltatta, mert félt attól, hogy a híres betörő utközben megszökik. S amit akkor ilyen módon elkerültek, az most bekövetkezett: Gáspár tényleg megszökött, még pedig nem is egyedül, hanem egy betörő társával együtt.

Azt hiszik, hogy Gáspár nem is egészen a büntetéstől való félelmében határozta el a szökést. Valószínű, hogy lopott értéktárgyait valahol — hihetőleg a fővárosban — elrejtette s attól félt, hogy a rendőrség megtalálja. Így pedig eredménytelen lenne rá nézve az a sok vakmerő betörés, mit életében elkövetett.

Gáspárt most az ország valamennyi rendőrsége keresi. Az aradi rendőrség a következő köröző levelet adta ki:

Távirat a kassai kir. ügyészségtől. Sokszoros betöréses lopással terhelt *Gáspár Lajos* 162 cmtr. erős arca hosszas barna, haja barna, homloka magas, szeme kékes-szürke; orra tompa, szakála szabályos, 2 foga hiányzik, bajusza barna, álla hosszú, különös ismertető jele bal hüvelykujja felett sebhely 1862 ben született, ruházat hosszú téli fekete kabát, fekete puha kalap, nadrág cipő és többszörös betöréses lopással terhelt *Baksi Sándor* 162 cmtr. közép arca hosszas barna, homloka közép, szemöldöke és szeme barna, orra rendes, szája rendes, fogai épek, szeme banceal, mindkét karján tetovirozva, ruházat fekete kalap, fekete kurta kabát, nadrág, cipő és mellény beszél magyarul 1878. évben született ma éjjel a fogházból megszöktek.

359-902. b. ü.

Másolaban a rendőrtestület összes tagjainak megfigyelés végett kiadom.

Arad, 902. február 18.

Green,
alkapitány.

A szökés körülményeiről még a rendőrség sem kapott részleteket. Kassáról az éj folyamán rendes tudósítónktól a következő táviratot vettük:

Kassa, február 18.

A szökevények a 3-ik számú cellában voltak három hét óta elzárva. A cella négy-öt lépésnyire van a fogház felügyelő lakásától s ez dacára, hogy éjjel utánig óron volt, semmi neszt nem hallott. A szökés hajnali három óra felé történhetett és pedig oly módon, hogy Gás-

pár és társa kifeszítették a kályhát helyéből s az így támadt üregeken a folyosóra jutottak. majd pedig az udvarra. Az udvaron a pince ajtaját feszítették fel a kemence vaslábával s a pince középső ablakán menekültek az utcára.

A szökést ma reggel hat órakor vették észre az örök s azonnal jelentést tettek róla a kir. ügyésznek.

A fogházörök, rendőrök, detektívek azonnal a szökevények üldözésére indultak, de eredménytelenül.

Érdekes az a hír is, a mely a szökés után a városban elterjedt.

Gáspár ugyanis, mint vizsgálati fogoly még saját ruhájában volt s miután nem lett megmotosva, azt tartják, hogy *ruhája belésében nagy összegű pénznek kell lenni.*

A kassai rendőrség még a mai nap folyamán köröző levelet bocsájtott ki a szökevények ellen s a szökést megtáviratozta minden nagyobb város rendőrségének.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Svíhákok*, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: *Szegény ifjú története*, szimf. (Páratlan bérlet.)

Péntek: *Ikrek*, operette. (Páros bérlet.)

Szombat: *Ikrek*, operette. (Páratlan bérlet.)

* Az ikrek pénteki bemutatójára *Rubos* rendező és *Dienzl* karmesterrel a személyzet napokint órákhozat készül. A címszerepben *Felhő Rózi* zenei tudásának és színjátszó képességének egyformán erős bizonyítékát fogja adni. A Magyar Színházban annak idején *Szojyer Ilonka* e szereppel aratta legkiválóbb sikerét. Audrannak ez a zeneileg különösen értékes operettje az egész személyzetet foglalkoztatja. Mányai Aranka, Vidor Laura, Komlósi Ilonka, Haidt Margit, Tolnainé, Garai Ilonka, Rubos, Polgár, Árkosi, Fenyéri, Giréth, Nemes, Boda a főszereplők *Felhő Rózi* mellett.

* A svíhákok tizenegyedik előadása a keddi esti, december 14-ike óta, amikor Zierer ez a dallamos hamisítatlan jókedvű operettje először került színre. Mindig telt ház mulatott rajta, ami kétségtelenné teszi, hogy *A svíhákok* már az évad végéig megtartják maguk szerelte népszerűségüket. A mostani előadásban *Haidt Margit* betegsége miatt a főhadnagyot *Arkosyné Z. Olga* játssza.

* *Küry Klára* német színésznő. Említettük már, hogy *Küry Klára* Bécsben fog vendégszerepelni. Április 4-én lép fel először *Béldy és Fejér Katalin* című daljátékában, amelynek ekkor lesz a bemutatója a „Carl Theater”-ben. *Küry* egyelőre negyven fellépésre szerződött és *Germain* szerepén kívül *Lilit* is elénekli német nyelven. Híre jár és egészen komolyan állítják, hogy abban az esetben, ha a vendégszereplés sikerül: *Küry Klárából német színésznő* lesz.

* *Herceg Ferenc* új darabja. A budapesti *Vigszínház* most *Herceg Ferenc* új darabjára, a *Baltoni regére*, készül a mely a színház művészeti és technikai személyzetét egyaránt a legnagyobb mértékben foglalkoztatja. A cselekmény központja *Mátyás király*. A király regés alakján kívül *Benigna* asszony, egy Balatonvidéki vár urnője és *Kinizsi Pál* játszik jelentékeny szerepet. A színház a legnagyobb gondtal törekszik arra, hogy a külsőségek díszes és korhű volta is megfeleljen annak a kiválóan nagy művészi feladatnak, amely *Herceg Ferenc* új darabjának színrehozatalával jár. A próbákon jelen van a szerző is. A darab e hónap 25-én kerül bemutatásra.

Viharos közgyűlés

a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bankban.

(A román petroleum üzlet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 18.

A budapesti Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság ma délben tartotta közgyűlését, mely elé általános érdeklődéssel nézett az egész pénzvilág, főleg azok miatt a vádak miatt, melyeket az intézet felől hangoztattak.

A bank elégtelen részvényesei ugyanis — mint már említettük — közel két hó óta arról panaszkodnak, hogy az intézet 20.000.000 korona alaptőkéjéből 17 és fél millió koronát értéktelen romániai vállalatokba fektettek s így a bank nemcsak óriási effektív veszteségeket szenvedett, hanem alaptőkéjének háromnegyed része is eluszott.

(A megtagadott felmentvény.)

A közgyűlés zsufolásig megtelt teremben és izgatott hangulatban déli 12 órától délután 5-ig tartott. A bank igazgatósága, igazgató-tanácsa és felügyelő-bizottságának a mai közgyűlésen tehát bő alkalma nyílt arra, hogy a felhangzott vádakkal szemben az egybegyűlt részvényesek előtt, mint a kik egyedül hivatottak működésük felett bírálatot gyakorolni, az intézet egész ügykezelésének nyílt és leg részletezettebb előterjesztése által mutassák ki a működésükről terjesztett vádak és rágalom alaptalanságát.

Az ülést általános nyugtalanság uralta. Az igazgatóság jelentésének felolvasása után *Bezsilla* Nándor dr. budapesti ügyvéd, az elégedetlen, ugynevezett „ellenzéki” részvényesek vezére, rendkívül hevesen megtámadta a jelentést, kijelentvén, hogy a felmentvényt nem szavazza meg.

(Tisza István beszéde.)

Utána rögtön felszólt *Tisza István* gróf, a bank volt elnöke. A kíváncsiság moraja egy pillanat alatt elnémította az ellenzék fülsiketítő lármáját.

Tisza beszédével óriási sikert ért el. Leplezetlenül feltárta és kritizálta a helyzetet. O — ugymond — egyáltalán nem tér ki a felelősség elől. Mint volt elnök, tökéletesen ismeri a bank helyzetét, ismerve intézkedéseit, de hibáit is. Szerinte a bank teljesen megfelelt ama követelményeknek, hogy hazai ipart létesítsen és azt támogassa. Felsorolja név szerint mindazon iparvállalatokat, melyeket a bank részben kreált, részben támogatott s melyeknek legnagyobb része ma is szilárdan áll.

Attérve a román petroleum-üzletre, előadja mindazon okokat, melyek a bank vezetésében azt a biztos reményt érlelték meg, hogy itt nem csak igen jó üzletet fog csinálni, hanem ama misszióra is kilátása volt, hogy a bank ipari dolgokban hathatós közvetítői szerepre vállalkozik nyugat és kelet között. A hiba *Tisza István* szerint csak akkor csuszott be, mikor — és ezt őszintén hangsúlyozza — a remény valószínűségét bizonyosra vették. A petroleum-bányák produkciója három évig folyton emelkedett, egyszerre azonban a produkció váratlanul megakadt. Ehhez járult a magyar közönség bizalmának megrendülése. Uly mértékben rohanták meg a bankot, visszakövetelve a betéteket, hogy elkerülhetlenné lett volna a csőd, ha a bécsi Bankverein nem nyújt gyors hitelt.

(Elégtételt Tiszának.)

Tisza gróf meggyőződése szerint mindenkinek iparkodni kell a bizalmat helyreállítani. A mai közgyűlésnek hivatása oly igazgatóságot választani, melynek kezében a bank s a részvényesek érdekét legjobban látja megvédelmezhetőnek.

Percekig tartó éljenzés és helyeslés követte *Tisza* beszédét. Az egész terem így kiáltozott:

— Jöjjön vissza elnöknek!

— *Ha Tisza lesz az elnök, meg lesz a bizalom.*

Tisza István megilletődve köszönte meg a nem várt elégtételt. Kijelentette, hogy jelenlegi körülményei lehetetlenné teszi az elnökség elfogadását, de a legnagyobb odaadással fogja mindenben támogatni az új igazgatóságot.

Mandics vidéki részvényes biztosította *Tisza* grótot, hogy soha, egy részvényesnek sem jutott eszébe őt meggyanúsítani.

(Felmentvény, választások.)

Erre a felmentvényt 1632 szavazattal 296 ellenében megadták ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak.

Az alapszabályok módosítását közfelkiáltással elfogadták.

Végül következett a választás. Igazgatósági tagoknak megválasztották *Bauer Mórt*, *Beöthy Lászlót*, *Enyedi Bénit*, lovag *Lederer Sándort*, báró *Rosner Ervint*, *Szécsy Pált*, gróf *Tisza Kálmánt* és *Urbán Adolfot*, felügyelő bizottsági tagoknak *Kubinyi Gézá*t, *Kuranda Felixet* és *Leitner Zsigmondot*, póttagoknak *Márkus Hugót* és *Imre Miklóst*.

Az eredmény kihirdetése után *Imre Miklós* lemondott, mire az izgatott közgyűlés véget ért.

A hadnagy — lopott.

(Rangvesztésre ítült katonatiszt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Regény és valóság annyiszor beszél szerencsétlen leányokról, akik a csábítás megtört áldozataivá válnak, hogy az egyszer kételkedés nélkül lehet olvasni az alábbi esetet, amelynek szereplői egy daliás hadnagy és egy szép fiatal leány és amelyben mégis a daliás hadnagy az elcsábított áldozat.

Egy vidéki városkában történt, hogy egy daliás hadnagyba belészeretett egy fiatal leány. A hadnagy is viszont szerette, de belátta, hogy nem lehet belőlük soha egy pár a társadalmi morál keretén belül. Hiányzott a kaució.

De mert látta, hogy a leány lángoló szenvedélye már-már kísértésbe hozza őt is, az áthelyeztetését kérte Budapestre. A leány, amint erről értesült, egy este megjelent a hadnagy lakásán:

— Itt vagyok! Most hát kompromitálva vagyok!

A hadnagy megpróbálta, hogy lebeszélje, de a leány makacsul átölelte a nyakát.

— A szeretőd leszek ha feleségül nem vehetsz. Nekem az is mindegy!

A hadnagy felköltözött Budapestre és a szerelmes leány utána szökött. A hadnagy megosztotta véle szükös fizetését, megvonta magától a legkisebb fényűzést is, csak hogy szüköség ne szenvedjen a leány. De még így is adóságokba keveredett és minden értékesebb holmiját eladta, hogy megélhessenek. A leány szülei pedig hallani sem akartak róluk.

Még nagyobb lett a nyomor később, ami-

kor hármában lettek egy napon. A gyerek ugyan csakhamar meghalt, de a temelési költségek újból végigszántották a szegény hadnagy amúgy is zilált anyagi viszonyait.

Végül néhány hét előtt meghalt a leány is. Boldogan halt meg, hű szeretője, ápolója karjai között.

A hadnagyra újabb temetési költség várt. Összeszedte, ami mozdítható holmija csak volt; a leány ruháit sirva csomagolta össze és eladta a handléknak. Alig tudott valahogy összekaparítani belőle valamit a temetésre.

Nagy ügyel-bajjal tulesett ezen is, de ekkor megérkezett a leány anyja. Felment a fővárosba, hogy számon kérje gyermekét a szeretőtől. A hadnagy megtört hangon beszélte el, hogy későn jött. A leány meghalt.

Az asszony ehkor körülnézett a szobában.

— Hát a ruhái hol vannak?

— Eladtam mind, kellett a temetésre.

Az anya éktelen haragra gyulladt és följelentette bosszúból a hadnagyot a katonai parancsnokságnál lopásért.

A haditörvényszék megidézte a szerencsétlen fiatalembert és — rangjának elvesztésére ítélte.

Tengerbe ugrott

waggongyári munkás.

(Az elbocsátott munkások Amerikában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Nemrég történt, hogy az aradi Weitzer-féle waggongyár munkahiány miatt kénytelen volt egy csomó munkást elbocsátani.

A munkahiány okairól annak idején már beszámoltunk: a kormány késlekedik az inségmunka kiosztásával.

Ennek a sajnálatos körülménynek tudható be, hogy mintegy 200 munkás kenyér nélkül maradt.

Az elbocsátott munkások sorsán a waggongyár tehetségéhez képest segíteni iparkodott. Azok pedig, kik itt Magyarországon nem tudtak foglalkozáshoz jutni, legnagyobb részben kivándoroltak külföldre. Szerbiába, Romániába, Németországba, a legtöbbje azonban Amerikába vette útját.

A polgármesteri hivatalban naponta 2—3 utlevelet kértek kieszközölni a belügyminisztertől a kivándorolni akaró munkások.

Azok, akik megkapták utleveleiket, kisebb csoportokban azonnal utnak is indultak.

Ezelőtt mintegy két héttel szintén hajóra szállott három munkás, kik az aradi waggongyárban voltak alkalmazva.

Az Oststar-Linie egyik személyszállító gőzösen indult meg a kis csoport. Egyikük, Violányi Lajos kovács volt, ki a waggongyár kovácsműhelyében volt alkalmazva. Már utraszállásakor betegségi tüneteket észlelt rajta, de ezeket muló rosszszullétnek tartotta a hajó orvososa.

Mikor a hajó Hamburgtól már két napi utat futott be, Violányi egyszerre sajátságos módon kezdett viselkedni. Két társának föltűnt a dolog, de azt hitték, hogy az a tengeri betegség okozta fájdalom.

Harmadik napon Violányi, akiről utóbb kitudódott, hogy elméjében megzavarodott, a fedélzeten sétált. Egyszerre a fedélzetkorlátjához ugrott, azon átvette magát és leugrott a tengerbe.

A hullámok rögtön elnyelték a szerencsétlent. A matrózok, akik ezt észrevették, rögtön jelt adtak a hajókapitánynak, aki aztán ellengőzt adatott a gépesszel.

A hajó járása lassult, kezdte, mire lebo-

csátottak a mentő csónakokat. A legénység ladikra szállt, hogy kutassa az eltűntet.

Órák hosszúig keresték az öngyikost, de hiába. Violányi egyetlenegyszer sem tűnt fel a habok közt; a hullámsir magába zárta.

Az Oststar-Linie ma értesítette erről a bal-esetről az aradi waggongyárat, mely aztán Violányi aradi hozzátartozóival közölte a gyászos hirt.

SPORT.

Az aradi vivóakadémia.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Még néhány nap és Aradnak is meg lesz a maga sportszenzációja, mint most vasárnap Szegednek.

Vasárnap délután 5 órakor lesz a Maione Vincenzo vivómester által rendezett vivóakadémia.

A vivóakadémia eddigi programja is sok érdekes és élvezetes pontot ígért. De ez az élvezetes műsor most ki fog bővülni, mert nemcsak több jeles amatőr, hanem több országos hírnevű vivómester is ellátogat Aradra, hogy részt vegyen a vasárnapi vivóakadémiában.

Maione Vincenzo tudvalevőleg részt vett a vasárnap Szegeden tartott tudvalevőleg vivóversenyen, mint a bíráló-bizottság tagja, s ez alkalommal a Szegeden közreműködött vivókkal, kitűnő erőket nyert meg az aradi vivóakadémiához, kiknek szereplése oly magasra fogja emelni a vivóakadémia nivóját, amilyen itt Aradon még nem volt.

A legújabb résztvevők között van Bertti László honvédfőhadnagy, a budapesti Ludovika-akadémia nagy hírű vivómestere, Torrielli Angelo, budapesti vivómester, az olasz iskola egyik leghívatottabb magyarországi tanítója és Neustädter, a temesvári hadapród-iskola vivómestere. Mind a három jeles vivómester, kiknek mérközése az eddig már programmon lévőekkel, Armentani szegedi, Galante fiumei, Rieger huszárfőhadnagy aradi és Maione aradi vivómesterekkel előkelő sportélvezetet fog nyújtani.

A nevesebb amatőrök közül részt vesznek az akadémián Porteleky László dr., Mészáros Ervin és Matuskovits Imre.

Az újabb résztvevők jelentkezése folytán az eddig már megállapított program változást fog szenvedni. A megváltozott programot annak idején közölni fogjuk.

Sikkasztás a Bankegyesületben.

(A letartóztatott levelezési főnök.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 18.

A budapesti Bankegyesületben nemrégiben sikkasztásnak jöttek nyomára, mely szigorú és körültekintő vizsgálatot vont maga után.

A vizsgálat eredményeként ma a budapesti rendőrség letartóztatta a Bankegyesület egyik tisztviselőjét, Szalai Somát, a levelezési osztályfőnökét, akiről kiderült, hogy a sikkasztást ő követte el.

Az előzményekről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Múlt év november 15-én a budapesti Bankegyesületnél elveszett egy 8400 koronáról szóló postatakarékpénztári csekk.

Ez évi január hó elején a Bankegyesület igazgatósága ismételten régi tolvajlásoknak jött nyomára, melyek az intézetet mintegy 20.000 koronával károsították meg.

Alapos és gondos megfigyelés után a gyanu a Bankegyesület levelezési osztályának főnökére: Szalai Somára irányult.

A lefolytatott házi vizsgálat során kitudódott, hogy az ellopott csekkek a bécsi Unio-banknál értékesítették. Minden jel arra mutatott, hogy egy a tolvajlást, mind a csekkek értékesítését Szalai Soma követte el.

Az esetet följelentették a rendőrségnek, a

hol Bérczy kapitányt bízták meg a vizsgálatot. Bérczy a közöltgyanuokok alapján Szalait rendőri megfigyelés alá helyeztette és szigorú körültekintéssel megindította a hivatalos vizsgálatot.

Ma délelőtt maga elé idézte Szalait és alapos kihallgatásnak vetette alá, mely csak a déli órákban ért véget.

Délben 1 órakor folytatta a vizsgálatot, a mely csak a késő esteli órákban ért véget.

A kihallgatás végén Bérczy kapitány Szalai Somát letartóztatta, mert a kihallgatás során több oly adatnak jutott birtokába, melyek Szalai bűnösségét igazolják.

HIREK.

A waggongyár inségmunkája.

— Öt és fél millió koronás megrendelés. —

Arad, február 18.

Tudvalevő, hogy az ipari termelés válsága nagy gondot okozott a kormánynak, mert égetővé tette a munkáskérdés megoldását. A kormány feladatául tűzte ki, hogy a munkanélküli munkásoknak alkalmat teremtsen a dolgozó nagyobb szabású állami megrendelések által.

A Weitzer-féle aradi waggongyár öt és fél millió korona értékű árumegrendelést kapott a kormánytól, hogy az aradi munkások kereset-éhez jussanak.

Ez irányban úgy a kormány, mint az államvasutak igazgatósága néhány nappal ezelőtt tették meg a szükséges intézkedéseket. Az öt és fél millió korona értékű megrendelés három év alatt lesz készítenő és szállítandó.

Aradra a megrendelő végzés — mint értesülünk — holnap érkezik le.

Az öt és fél millió koronás megrendelés körülbelül 6—700 darab waggongyár megrendelésnek felel meg. A magyar kormány, amikor a sokáig hiába várt inségmunka kiadására magát elhatározta, úgy tervezte, hogy az összes magyarországi waggongyárak egyenként részesedjenek a megrendelésben. Magyarországon körülbelül hat waggongyár van üzemben, ez a hat waggongyár összesen 4000 darab waggongyárra kapott megrendelést.

Az aradi waggongyár ebből mintegy 20 százalékot kap.

Eleinte úgy tervezte a kormányt, hogy személykocsikra is ad megrendelést, de ezt a tervét most utóbb elejtette, mert a személykocsik megrendelésével kevesebb munka jutott volna egy-egy gyárra, s így most csak teherkocsikra szól a megrendelés.

A waggongyárban tehát lesz újra munka. A gyár azonban egyelőre nem alkalmaz nagyobb számmal munkásokat, csak a leszállított munkaidőt fogja kibővíteni. A munkások számának gyarapítását későbbre tervezik.

— A pápa ismét beteg. A „Corriere della Sera” római lap azt jelenti, hogy a XIII. Leo pápa tegnap audiencia adása alkalmával eájult s csak hosszas élesztés után tért megához. Állapota — írja az olasz lap — komoly aggodalmra ad okot.

— Aranylakodalom az udvarnál. Bécsből táviratozzák: Rajner főherceg aranymenyegzőjére tegnap este Cannesből ideérkezett Alfonz herceg casertai gróf, Antonia hercegnő casertai grófné, Mária Immakulata hercegnő, Mária Pia hercegnő, Mária Jozefa bourbon-szicíliai hercegnő és Ferdinánd calábriai herceg. Mindannyian a főherceg palotájába szálltak. Fejérványza báró honvédelmi miniszter nyoc tábornokból és főtisztből álló küldöttséggel Budapestre ideérkezett, hogy a magyar honvédség nevében üdvözölje a főhercegi párt. A küldöttséget délelőtt fogadták és meghívták a délután fél 1 órakor adott ebédre. A tudományegyetem

rektorából, a bölcsészeti kar dékánjából és az egyetem avatójából álló küldöttség ma délelőtt átadta Rajner főhercegnek a diszdoktori oklevelet.

— **A Ház üléseinek ideje.** A képviselőház mai ülésének tartalma alatt Nessay Pál dr. a függetlenségi párt agilis tagja a képviselőház előkelő tagjaival tárgyalást folytatott az iránt, hogy a Ház az üléseit ezentúl ne délelőtt, hanem délután tartsa meg. Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke, kivel Nessay szintén közölte tervét, örömmel fogadta az eszmét s kijelentette, hogy azt a maga részéről készséggel támogatni fogja. Nessay beszélt még tervéről Berzeviczy Alberttel s a szabadelpvűpárt más előkelő tagjaival, kik valamennyien elfogadták és célszerűnek találták a délután tartandó ülések eszméjét. Hasonlóképpen nem idegenkedtek a tervtől Rakowszky István s a néppárt többi tagjai sem. Így a terv keresztülvitele előreláthatólag nem fog akadályokba ütközni. Nessay most folytatja az előzetes megbeszéléseket s később formális indítványt fog a képviselőház elé terjeszteni.

— **Wallburg Ernő — szabadlábbon.** Wallburg Ernő báró ügyében tudvalevőleg nem régiben úgy határozott a magyar igazságügyminiszter, hogy Wallburg báró magyar honos és mint ilyen a laibachi törvényszéknek ki nem adható. A védelem azt az előterjesztést tette, hogy bocsássák szabadon a vizsgálati fogságban levő Wallburgot. A budapesti büntető törvényszék vádtanácsa ma hozott határozatot a kérvényre vonatkozólag és hosszas tanácskozás után helyt adott a kérelemnek. Ennek folytán Puskáriu dr. vizsgálóbíró még a délelőtt folyamán fölhozatta cellájából a bárót és kihirdette előtte a vádtanács végzését, majd azonnali szabadlábra bocsátása iránt intézkedett. A kir. ügyészség nyomban megfelebbezte a határozatot.

— **A székudvari bíró keresztje.** Megirtuk a minap, hogy Juhász István, Székudvar község törvénybírája, ki ezt a tisztelet negyven éven keresztül a község egész lakosságának megelégedésére töltötte be, az ideai tisztújításnál öreg korára való tekintetből visszavonult s a bírói pálcát másnak engedte át. A derék öreg bíró nyulalomba vonulása alkalmából királyi kitüntetés érte. A hivatalos lap mai számában ugyanis a következő legfelsőbb kézirat jelent meg:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Juhász István, Székudvar község törvénybírájának, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Budapesten, 1902. évi február hó 8-án.

Ferencz József, s. k.

Gróf Széchényi Gyula, s. k.

— **Az utolsó főherceg és az első herceg.** Bécsi udvari körökben, hol a spanyol etikettnek olyan nagy szerepe van, sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy az utóbbi időben történt két legnevezetesebb házasságnak milyen következménye volt a rangra nézve. Ferenc Ferdinánd főherceg elvette gróf Choták Zsófiát, akiből Hohenberg hercegnő lett, Windisch-Grätz uttó herceg pedig Erzsébet főhercegnő férje lett. A Reichswehr című bécsi újság legutóbbi számában azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a Windisch-Grätz-családnak az az ága, amelyhez, Ottó herceg is tartozik, tekinthető-e mediatiszált családnak, vagyis olyan családnak, amelylyel a királyi ház sarjai egyrangú házasságot köthetnek. E kérdésről a következőket írja: Hogy az udvarban mi a mértékadó felfogás a Windisch-Grätz hercegi ház ifjabb ágának jogáról, mutatja az, hogy Erzsébet főhercegnő a házasság után a főhercegnők sorában mint utolsó főhercegnő szerepel, tehát házasságát egyran-

gunak tekintik, csak a sorrendi változás volt a következménye. Ellenben Hohenberg hercegnővel Ferenc Ferdinánd főherceg nem kötött egyrangú házasságot, ami abból is kitűnik, hogy Hohenberg hercegnő nem szerepel a főhercegnők sorában, hanem a hercegnők sorában, mint első hercegnő. Kitűnt a legutóbbi családi ebéden is Budapesten, hol Hohenberg hercegnő az asztal végén a legifjabb főhercegnő mellett ült. Erdekés a Reichswehr-nek az a híre is, hogy Izabella főhercegnőnek, akinek udvartartásához tartozott azelőtt Hohenberg hercegnő, legfőbb kívánságára meg kellett szótlanian a trónörökös nejét és természetesen e kívánságnak eleget is tett.

— **A barcelonai sztrájk.** Barcelonából táviratozzák: A város főbb pontjait katonaság tartja megszállva. A katonaság és a sztrájkolók között a Matalóniai-téren összeütközésre került a dolog, a melyben három ember életét vesztette és 35 megsebesült, köztük 9 súlyosan. A nyugalom most helyreállt. A várost katonai őrzésként járják be. Az általános sztrájkot néhány nap óta készítették elő a mostani mozgalom vezetői. A közúti vasut és az omnibuszok forgalma teljesen szünetel. Az üzletek, kávéházak és bankok zárva vannak. A sztrájkolók megtámadták a piacról hazatérő cselédeket és elvették tőlük az élelmi szereket. Tegnap este lapok nem jelentek meg. A rendőrség sok embert letartóztatott. Katonai segédcsoportok jöttek a városba. — Az utcákat asszonycsoportok járják be vörös zászlókkal és kényszerítik a kereskedőket, hogy boltjaikat zárják. A sztrájk Barcelona egész környékére is kiterjed. A sztrájkolók száma körülbelül 80.000 lehet.

— **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a borossebesi anyakönyvi hivatalba Nagy Sándor jegyzői irnokot, a szemlakiba Adamovits Kristóf jegyzői irnokot, az ó-fazekasvarsandiba Szivós István jegyzői irnokot, a zarándiba pedig Tömöl Árpád jegyzői irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és Nagy Sándort a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta. A pánkotai anyakönyvvezető helyettes hatáskörét pedig a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötésnél való közreműködésre is kiterjesztette.

— **Aszfaltbetyár gimnázista.** Minden nagyobb városban — már ahol aszfalt van — elmaradhatlan a modern idők egyik tipikus alakja: az aszfaltbetyár. Valamikor a múlt évben irtó háborút kezdtek ellenük, de aligha sikerrel, mert nem olyan természetű a dolog, hogy ki lehessen irtani. Egy közeli városban esett a minap egy ilyen eset, a minek tegnap beállott az ő fatális következménye. Egy fiatal gimnázistában ébredt felt a virtus és úgy estefelé, a mikor homályos volt az utca, gyakorlati tere vitte ebbeli szenvedélyét. A minap egy csinos fiatal leányka ment előtte, a legényke gondolt egyet, mellé somfordált, átölelte a derekát és szerelmesen, mint egy Rómaó, édes szavakat suttogott a lányka fülébe. A fiatal uri leány megbotránkozott a ficsur tolokodásán és hazáérve elmesélte jogász bátyjának a dolgot. A jogász felkereste a gimnázistát és minden huzavona nélkül felpofozta. Másnap aztán a gimnázista gondolt egy nagyot, bokszt vett elő és alaposan elverte a megsértett lányka jogász bátyját. Eddig a história. Ami ezután következett, az már hivatalos része a dolognak. A tanár urak is tudomásul vették és minden teketória nélkül tegnap elhatározták, hogy a diákok kicsapják az intézetből.

— **A diplomácia az orfeumban.** A fővárosi rendőrség tapintata diplomáciai tárgyalásoknak vette elejét az este. Háborúra ugyan aligha került volna sor, de néhány kilogramm papirost és több napi munkát mégis megtakarított vele részint Szerbia, részint Ausztria-Magyarország

diplomáciája. A dolog úgy esett, hogy a főváros egyik mulatójában kuplét énekelnek a Jauzáról, amely hol kellemes, hol kellemetlen. A kuplét utolsó versszak a masináról szól, amely drága is, öreg is, rossz is s egyébre sem használható, csak örök pauzára. A szerb konzulátus egyik tisztviselője már a napokban megkérte az orfeum direktorát, hogy hagyja el a kuplénak ezt a sérelmes versszakát; tegnap azonban a főszoalás ellenére újból fölhangzott a nem épen ötletes kuplét. A konzulátus tisztviselője, aki véletlenül ismét jelen volt az előadáson, most már a rendőrséghez fordult. Az ellenőrző rendőrtisztviselő magához kérte az orfeum igazgatóját s ezuttal már a rendőrség nevében megismételte a konzuli tisztviselő óhaját. Ennek aztán volt is fogantaja, mert megígérték neki, hogy a „masinát“ többé nem bántják.

— **Elvesztet részvények.** Stoll Károly aradi lakos elvesztett ma az utcán huszonhat darab Aradi Ipar- és Népbank-részvényt. Az értékpapirokat a télikabátja zsebébe akarta tenni s valószínűleg csak a zsebb mellé tette azokat. A részvények értéke huszonnégyezer korona.

— **Meghalt prédikálás közben.** Bécs-Ujhelyen Csernak Barbara 72 éves pap tegnap prédikálás közben összeesett s mire segítségére érkeztek a hívők, az öreg pap már kiszenvedett. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Öngyilkos szobrásznövendék.** Nagyváradról sürgönyzi tudósítónk: Mako Antal budapesti születésű szobrásznövendéket most októberben besorozták a Vilmos huszárokhoz. A fiatal művésznek nem tetszett a katona élet. Ma szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Nyomban meghalt.

— **Pedagógiai „kék folt.“** Nagyvárad iskoláiban ismételen előfordul, hogy a tanító megfélekedzik magáról s bortal neveli a reá bizott gyermekeket. A váradvelencei községi iskola egyik tanulója: Altmann József tegnap sirva ment haza a szüleihez, hogy Szabó Sándor tanító megverte. A szülők megvizsgáltatták orvossal a gyermeket s az orvos konstata, hogy a gyermek teste tele van kék foltokkal. A szülők ezután jelentést tettek az esetről a tanfelügyelőségnek, amely rögtön megindította a szigorú vizsgálatot a tanító ellen.

— **Megvesztegetett esküdtek.** A kamernepodolka-i esküdtszék tegnapi tárgyalása kínos incidenssel végződött. Egy előkelő kereskedő lopással volt vádolva s az esküdtek felmentették. Az ítéletki hirdetésnél az egyik esküdt bejelentette, hogy biztos tudomása van arról, hogy őt esküdtársát a vádlott megvesztegette. E bejelentés folytán az ítéletet megsemmisítették s az esküdtek ellen az eljárást megindították.

— **Felrobbant hajó.** Nagy szerencsétlenség hírére jelenti egy touloni távirat. A „Pionier“-gőzös tegnap Cap Taillat közelében zátonyra került. A hajó fenekén nyolc tonna calcuimcarbíd volt, amely a betóduló víz következtében acetylinné fejlődött. A gáz azután felrobbantotta a hajót, amelyen számos utas volt. A hajó kapitánya s eddig még meg nem állapítható számú utas a robbanás áldozata lett.

— **Az álom pótlása.** Az orvosságszedés vétke, egy londoni újság jelentése szerint annyira elfajult, az angol társaságban, hogy következményeiben már-már nagyon is fenyegetővé kezd válni. A legtöbb szert az idegek megnyugtására s az alvás előidézésre veszik. Most egy újabb szert találtak fel, a mely keletjét annak köszönheti, hogy az alvás pótlására szolgál s mesterséges nyugalmat teremt. Azok a modern urak és asszonyok, a kik a nap 24 órájából minél többet akarnak élvezni, és kihatolni, ártalmatlannak látszó fehér ostyahüvelyeket hordanak magukkal, a melyek az alvás utáni szükségletet álom nélkül is kielégítik. „Iszonyu butaságra vall, mondta nemérg egy fiatal ember, ha valaki 24 órából nyolcat elalszik.“ Az emberek sajnálják már az alváshoz föltétlenül szükséges időt is. Másrészt a munkától és élvezetektől annyira el vannak csigázva, hogy erejüket veszve nem is akarnak, de

nem is bírnak már pihenni. A mai társasélet szinte mesterséges már, mert legszerveesebb tagjai csak gyógyszerekkel, főképen morfiummal és kokainnal tartják fen magukat. A londoni társaság legkedveltebb hölgytagjai, a kik nélkül nem teljes a szezon képe, sokszor órákon át láthatatlanok az ilyen szerekek hatása következtében.

— **Öngyilkosság a feleség karjai között.** *Jaidl* János döblingi omnibusz-kalauz tegnap behívta nejét szobájába s ott sirva kért tőle bocsánatot azért a bánásmódért, amelyben 6 évök óta féltékenykedése miatt részesítette. Mialatt a neje átölelve tartotta *Jaidl*t, ez revolvert húzott ki zsebéből s anélkül, hogy az asszony észrevette volna, *sziven lölte* magát. A kalauz a lövés következtében szörnyet halt.

— **Érdekes válópör.** Egy elékelő, dúsgazdag angol leány férjhez ment egy teljesen vad, neveletlen néger herceghez, a kivel eleinte a legnagyobb boldogságban élt, később azonban nagyon durván bánt vele. A szép asszony végre is megunt a vad ember kegyetlenkedéseit, és válópört indított ellene. Nagy érdeklődés mellett a napokban kezdtek tárgyalni Londonban az érdekes válópört.

A bíró ezekkel a szavakkal kezdte meg a tárgyalást:

— Ez az asszony vadembert választott férjéül s most megbánta ezt a cselekedetét.

Miss Jewel, a ki most már ismét leánykori nevét viseli, zokogva válaszolta, hogy semmi esetre sem ment volna nőül a matabelehez, ha tudta volna, hogy milyen sora vár rá. A bíró meglehetősen szigorúan válaszolt:

— Ön, mint fiatal hölgy, jó nevelésben részesült s már előre is tudhatta volna, hogy csakis ilyen bánásmódban részesülhet. Tudhatta, hogy a vadember feleségét csak rabszolgának tekinti.

A néger herceg nem jelent meg a tárgyaláson, s nem tudja senki, hogy hol kóborol. E miatt egyhamar nem is lesz vége *Miss Jewel* válópörének, mert a bíró a tárgyalást elhalasztotta addig, a míg a panaszlott félnek a kezébe juttathatják a törvényszék idéző levelét.

— **Emberhalál a kártya miatt.** Vészes jankiáltások zavarták fel Ujhely község lakosait vasárnap éjjel. *Katz* Móric fiatal kereskedőt, — mint levelezőnk jelenti — vérében fetrengve találta meg az összefutott nép. A borzalmas esetről az alábbi tudósításokat kaptuk: *Katz* Móric vasárnap este átment az ottani olvasókörbe, a hol néhány ismerősével találkozott, a kik ferbliztek. *Katz* eleinte csak kibicelt, később azonban őt is bevonták a játékba. A kártyások között volt *Ocskó* Ferenc is, a ki vásárról jött hazafelé s utközben betért a körbe s a kártyások közé keveredett. *Ocskónál* négy ökörnek az ára volt, a mivel az apjának kellett volna elszámolni, szerencsétlenségére azonban mindjobban belemerült a játékba s éjféli felé már az 500 forint eluszott. A szerencsés nyerő *Katz* volt. A mikor a játéknak vége lett, *Ocskó* eltávozott s utána nemsokára elmentek a többiek is. *Katz* egyedül ballagott hazafelé, a mikor *Ocskó* hirtelen előtte tört meg s követelte, hogy adja vissza a pénzét. *Katz* megtagadta *Ocskó* kívánságát, mire ez egy kést rántott elő s azzal több szurást ejtett *Katz*on s azután elvette tőle a pénzt és elfutott. A segélykiáltásra előfutott embereknek *Katz* még elmondta, hogy mi történt vele s megnevezte a gyilkost, is, mire azonban hazavitték, meghalt. A kés a szívért érte s ez okozta a halálát. *Ocskó* a gyilkosság után elmenekült s azóta nem is került elő. A csendőrség nyomozza. A meggyilkolt kereskedő nőtlen ember volt, halála folytán öreg szülei maradtak gyámoltó nélkül.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Jutányos és szőrd cipőárut** vehetnek hölgyek, urak és gyermekek *Porter Vilmos* Nagy-Aruházában a Szabadságtéren. A cipők kitűnő anyagból készülnek; formájuk rendkívül elegáns. Minden vásárlásnál fénykép-bon jár! Ajánljuk mindenkinek, tegyen próbát, abban nincs kétség, hogy teljesen meg lesz elégedve és hű cipő-vevője marad *Porter Vilmos* Nagy-Aruházának.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. *Martiny* Gyuláné urnó az aradi izr. jótékony nőegyletnek 20 koronát sziveskedett adományozni, mely nemeslelkű ténnyért hálás köszönetet fejezi ki. Az elnökség.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Rablásért nyolc hónapi börtön.

(Esküdtárséki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Az aradi esküdtársék ma tartotta a februári ciklusban a második tárgyalást.

A mai tárgyalás vádlottjai: ifj. *Csomós* József és *Behm* Ferenc voltak, mind a ketten aradiak.

Rablás miatt emelt ellenük vádat a kir. ügyész.

A rablást a vádirat szerint a következőképpen követték el:

1901. január 22-én éjjel a Löwy Náci kávéházában mulatott ifj. *Csomós* József és *Behm* Ferenc. Egyszerre hozzájuk csatlakozott egy *Gulácsy* Ferenc nevű ember, aki szintén részt vett a mulatságukban. Mikor a Löwy Nácinnál már jól kimulatták magukat, elmentek a Gömri-féle vendéglőbe, ahol folytatták az ivást. *Gulácsy* fizetett s ekkor észrevették *Csomós* és *Behm*, hogy *Gulácsynál* némi pénz van. Elcsalták egy nyilvános házba, de mielőtt odaértek volna, a két cimborá megragadta *Gulácsy*t, akit jól megtorkoltak és a földre tepertek. Kivették a pénzes tárcáját és az abban talált 15 korona készpénzt magukhoz vették.

Azért, hogy erőszakkal vették el tőle a pénzt, a rablás büntetést követték el. E címen emelt vádat ellenük az ügyészség.

A mai esküdtárséki tárgyaláson *Fabián* Lajos dr. táblai bíró elnökölt, szavazóbírák *Földes* János és *Köller* János törvényszéki bírák, jegyző *Nyisztor* Sándor dr. törvényszéki jegyző voltak. A vádat *Lehrmann* Viktor alügyész képviselte, *Csomós* védője *Köpf* János dr. helyettese, *Behm* védője pedig *Ludvig* István dr. volt.

Az esküdtársék a következőképpen alakult meg. Rendes esküdtek lettek: *Dreichlinger* Lajos, *Heim* János, *Glück* Dezső, *Haubenreich* Mihály, *Lustig* Ármin, *Holländer* Ignác, *Laubner* József, *Gid* György, *Klapok* Alajos, *Izpravnik* Gyula, *Ember* Zoltán, *Pécskán* Sándor, pótesküdték: *Guttman* Hermann és *Nádlér* Lajos.

A vádlottak kihallgatásával kezdődött a tárgyalás.

Mindakét vádlott beismerte, hogy mindazok, a mikkel a vádirat őket vádolja, igazak.

A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtársék ítélethozatalra vonult vissza, s a verdikt úgy szólt, hogy *Csomós* nem bűnös, a rablás büntetésében, ellenben *Behm* igen.

A törvényszék ennek folytán *Csomóst* fölmentette, *Behm* Ferencet pedig a btk. 344. §-ába ütköző rablás büntette miatt a 348. §. szerint és a 92. §. alkalmazásával 8 havi börtönre ítélte.

Behm Ferenc és védője semmisségi panaszt jelentett be, a büntető perrendtartás 385. §. 1. a) és c) pontjai alapján.

TANUGY.

(—) **Kisdedovók nagygyűlése.** A Sárosmegyei Altalános Tanító-egyesület, a Kisdednevelők Országos Egyesületét pünkösdre Eperjesen tartandó nagygyűlésre hívta meg, amit az egyesület elfogadott. A nagygyűlésen a gyermek és kisdednevelés módszereit fogják ismertetni. Az érdeklődők „A kisdednevelés” (Budapest, VI. kerület, Sziv-utca 6. szám) szerkesztősége révén főláru utazási kedvezményben részesülnek.

KOZGAZDASÁG ES KOZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, február 18.

Az idő haladásával elmúlik a tél és még hideg sem volt, ezután meg ha jön is vetéseinkben, nem tesz már kárt.

A tartós eső azonban megbosszulhatja ezen szokatlan enyheséget és előmlést idézhet elő.

A hetivásár csak szűk keretek között mozog és nagyobbreszt napifogyasztóink vásárolnak.

A mai hetivásáron elkelt mintegy 500 métermázsa buza és 400 métermázsa tengeri változatlan áron.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységét véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 9.00—9.10.
Buza közép minőségű 8.90—9.00.
Tengeri 4.60—4.65.
Rozs 6.80—6.90.
Arpa 5.20—5.40.
Zab 6.50—6.60.
Az irányzat kellemesebb.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1902.** február 1-től 1-5-ig. Személyszállítás 1902. febr. 1-től 15-ig 15782 személy, bevétel 3036 korona 80 fillér, 1901. február 1-től 15-ig 15756 személy, bevétel 3027 korona 70 fillér, 1902. január 1-től február 15-ig 45185 személy, bevétel 9624 korona 40 fillér, 1901. január 1-től február 15-ig 43930 személy, bevétel 9338 korona 50 fillér. Teherszállítás 1902. február 1-től 13-ig 1226360 klg., bevétel 1567 korona 48 fillér, 1901. február 1-től 15-ig 1160880 klg., bevétel 1348 korona 76 fillér, 1902. január 1-től február 15-ig 3896830 klg., bevétel 4389 korona 40 fillér, 1901. január 1-től február 15-ig 4112300 klg., bevétel 4291 korona 60 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távriati tudósítójától. —

Budapest, február 18.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, a vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba. Jól tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.58—9.59
Buza októberre	8.45—8.48
Rozs 1902. áprilisra	7.90—7.91
Rozs októberre	7.03—7.05
Zab 1902. áprilisra	7.67—7.68
Zab októberre	6.37—6.38
Tengeri 1902. májusra	5.37—5.38
Tengeri júliusra	5.51—5.52
Repce 1902. augusztusra	12.50—12.60

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.58—9.59
Buza októberre	8.45—8.48
Rozs 1902. áprilisra	7.90—7.91
Rozs októberre	7.66—7.67
Zab 1902. áprilisra	7.66—7.67
Zab októberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.38—5.39
Tengeri júliusra	—
Repce 1902. augusztusra	12.50—12.60

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	698.—
Magyar hitelrészvény	719.50
Leasingbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasúti részvény	511.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	685.—
Közuti vasút	659.—
Városi villamos vasút részvény	322.—

S z e s z ü z l e t.

— Február 18; —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter e/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12-80—13— korona mmásánként

NAPIREND.

Február 19. Szerda. Róm. kath. naptár: Konrád. — Protestáns naptár: Konrád. — Görög-keleti naptár (február 6.): Bukol. — A nap kél 6 óra 44 perckor. nyugszik 5 óra 12 perckor. — A hold kél 2 óra 3 perckor. nyugszik 4 óra 18 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760 0 milliméter, délután 2 órakor 761 2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 4 9, délután 2 órakor C° + 6 1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 2, délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, éjjeli fagy, nyugaton délen sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 6 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 20. Az almás-kamarási takarékszövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 21. A Kölcsey-egyesület fölolvadás-estéje délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Február 22. Az aradi mérnök- és építész-egyesület estéje (Központi szálló.) — A magyarországi munkások rokantsági és nyugdíj-egylete aradi fiókjának táncmulatsága (Pécska-ut 1.) — Jegyzőválasztás Borosjenőn. — Az aradi kereskedők körének táncestéje (Polgári fiúiskola.)

REGENY-CSARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regény. —

Az Aradi Közlöny-nek írta:

Hevessy Jenő.

[23]

(Folytatás.)

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Erzsébet ett állott a folyóvízzel befutott tornácra s komor, szomorú tekintettel nézett a messze távolba.

Három hét mult el, mióta férje elhagyta s ez az idő alaposan megváltoztatta egész külsejét.

A kis arcoska még kisebb lett, nyulánk alakja megtört, sovány kezei lankadtan csüggtek alá a vézna, átlátszó karokon.

A kofaasszony, a ki reggel a tejet hozta, megrettenve mondta:

— Jaj, nagysága lelkem, mi baja van, hogy olyan halvány?

— Semmi, semmi. Csak az bánt, hogy férjem még most sem irt hollétéről.

— Ez az egész? Már megijedtem, hogy valami komolyabb baja támadt. . . . Oda se neki lelkem nagyságam! Ilyenek a férfiak mindnyájan, egyik se szeret levelet írni. Az én Miskám is, mikor oda volt katonáéknál, hónapszámra nem tudósított magáról. Én meg majd elepedtem a bánattól. De az is lehet, hogy már utban van. — Az én Miskám is ilyenformán lepott meg. . . .

— De engem megöl a nyugtalanság!

— Oda se neki! Lesz az másképp is, szentem, galambom. Vegyen bátorságot magának. Hiszen ugy azé már ki, mint a kisérte! Olyan sovány lett, mióta a nagyságos ur elment, mint az ujjam!

Erzsébet fölugrott helyéből. Az ablak alatt észrevette a levélhordót. Elébe futott.

— Van levelem? — kérdezte izgatottan, fölcsillámló szemekkel.

— Nincs, kérem. Nem érkezett.

— Még mindig nincs? — rebegte s a pir

eltűnt arcáról. a lüz eltűnt szeméből. Mélyen fájdalmasan lélekzett föl s összekulcsolta kezeit.

— Istenem csak valami baj ne érje!

— Szegény, jó lélek! — szólt a tejesasszony részvétellel. . . . Milyen nyomorultak ezek az emberek! Egyik sem érdemli meg, hogy miatta szomorkodjanak. Ki tudja talán nem is gondol a lelkem nagyságára!

Erzsébet föle nekte könyvtől ázott arcát.

— Nem, Mari néni, ő nem olyan. Ő nem akar engem elfelejteni. . . . Bizonyosan beteg és nem írhat. . . . En meg nem ápolhatom szegényt. És sirva fakadt.

Az asszony tőle telhetőleg vigasztalta.

— Ne gondoljon, lelkem mindjárt arra. En is azt hittem, mikor nem jött levelem, hogy Miska beteg volt. Kutyabaja sem volt! Lusta volt a betyár, ez volt a baja. Ha a nagyságos ur beteg lenne, majd csak iratna valakivel. Ha nem mással, a kutyamosójával. . . . No, de isten áldja!

Erzsébet is fölemelkedett s kiment a fülvel benőtt udvarra.

Leült a dombra. A vidék elhagyatott, alig ment arra néhány ember.

Nagy ritkán egy-egy hajó, tutaj haladt arra a vizen, egyebet nem látott.

Olében pihenő kezekkel, gyászoló, vágyódó szemeit a kigyózó folyóra irányozva, ült ott csendesen gondolkodva, hevesen dobogó szível, kinos sejtelmétől megkapatva.

— Megőrülök ebben a borzasztó egyedülletben s nincs senki, a ki tanácsot adna rettenetes helyzetemben. Bódi bácsiék is haragsznak reám. De férjem talán föl sem adta levelemet, amit átadtam neki? Mert most már arra is képesnek tartom, ha meg tudja azt tenni, hogy hetekig elmarad tőlem egy sor írás nélkül! — rebegte.

— Igen, igen, írni fogok nekik!

Bódiék már minden reményt letettek arról, hogy a szökevényeknek nyomára jöjjenek.

Hasztalanul kerestek-kutatattak a fővárosban utánuk, a híruket sem hallotta senki.

Virágvolgyi hazautazott, meg ujra visszajött s ekkor fölkereste Baranyai nagybátyját, de ez is csak annyit tudott unokaöccséről, hogy ezredétől szabadságot kért és most ismeretlen helyen tartózkodik.

— Kivel utazott el? — kérdezte a pap szívszorogva.

Baranyai nagybátyja csodálkozva tekintett rá.

— Furcsa kérdés. Nem süldő leány, hogy garde-dámmal utazzék! Bizonyára egyedül.

— Biztos ebben, uram?

— Hogyne volnék! Néhány héttel ezelőtt itt volt nálam s közölte velem, hogy ezredétől hosszabb szabadságot kapott. Szeretne külföldre menni. En aztán adtam neki elegendő pénzt s ő elutazott. — Ez az egész, amit róla tudok.

De miért érdeklődik annyira utána a tiszteletes ur?

Virágvolgyi elhallgatta kinos sejtelmét, a mely már napok óta marcangolta szívét.

Nagysokára mondta:

— Egy jó ismerősöm érdekében tudakozodom, aki szeretne vele találkozni.

— Sajnálom, de kíváncsiságát nem elégithetem ki. De legyen nyugodt, tiszteletes uram. Ha elfogy a pénze, majd ad hirt maga felől.

— És . . . és . . . ha szabad kérdeznem, sok pénzzel utazott el?

Az öreg nevetett.

— Sokkal? Amint vesszük. Nekem igen sok, de egy élvezethajhászó főhadnagynak bizonyosan kevés.

Virágvolgyi lesujtva távozott. Minden reményét elvesztette.

A szállodában fölkereste Bódit, aki már türelmetlenül várta.

— Nos, mi hír a leányról? — kérdezte izgatottan, mikor meglátta.

— Semmi. Nagybátyia nem tudja, hol van Baranyai. De sejtí, hogyha elfogy a pénze, visszajön.

— Mit tegyünk hát, tiszteletes uram?

— Várjunk még néhány napig. Ha kutatásunknak addig nem lesz kielégítő eredménye, hazatérünk.

— A lány nélkül? Soha! Ha addig élek is, de meg kell tudnom, hol van. S ha vele szökött meg, jaj annak a nyomorultnak! — kiáltott szikrázó szemekkel.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Berlet 132. sz.

Páros

Szerdán, 1902. évi február hó 19. én.

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írták: Lindau és Kren. Fordították: Feld Aurél és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette: Ziehrer.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár Polgár S.	Roland Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő Mányai A.	Wondracsek Giréth K.
Blitz Fri z Rubos A.	Rodenstein Arkossyné.
Berta, neje Felhő Rózsi.	Muggenheim Komlósy I.
Vendéglős P. löczy Pál.	Malter Prem Nemes S.
Anna, leánya Vidor Laura.	Kampel Arkossy V.

Kezdete 7 órakor.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazon jóbarátok és ösmerősök, akik néhai férjem temetése alkalmából megjelenésük által fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ez uton hálás köszönetünket.

Özv. Walcher Ferencné
és családja.

26 darab

Aradi Ipar- és Népbank részvény

Stoll Károly névre szóló, elveszett.

Kéretik a becsületes megtaláló alólirott kezeihez juttatni.

Stoll Károly,

372

Arad, Csarnovits Péter-utca 22-23.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

építészeti-irodámat

Kossuth-utca 49-ik szám alatt megnyitottam.

Több évi elméleti és gyakorlati tapasztalataim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelően úgy **építészeti új munkákat**, mint **javításokat, átalakításokat**, teljes megelégedésre **jutányosan** eszközölhetek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

Ifj. Kállay Nándor.

371

SZIVARKA HÜVELYEK

és

SZIVARKA PAPIROK

„NIL“
(KROKODILLAL.)

A dohányzóknak igazi élvezetet csak a legjobbnak elismert valódi egyiptomi szivarka hüvely és szivarka papírok „NIL“ (krokodillal) nyújt mely a dohányzás alatt sem fekete, sem zsiros nem lesz, és ki nem alszik.

* Ovakodjunk értéktelen utánzatoktól. *

* Mindenütt kapható. *

Egyedüli készítőik:

ELSTER FRÉRES LEMBERG.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy

mű-, butor- és épületasztalos

műhelyemet

folyó hó 8-ikától Atzél Péter-utca 3. szám alá helyeztem át.

Műhelyem a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg van berendezve, s fővárosi, valamint külföldön szerzett tapasztalataim által képes vagyok arra, hogy bármely szakmába vágó munkát jól, gyorsan és pontosan elvégezhessenek. Minden igyekezetemmel oda fogok hatni, hogy mind eddig, úgy a jövőben is t. megrendelőimnek teljes megelégedését kiérdemeljem.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam

323 kiváló tisztelettel
Czirkál Géza.

Tanulók felvétetnek.

Borszivattyuk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönnig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 1448

tüzi fecskendők

és kutak.

FAÉPITMÉNYEK

ro thadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz, falgombát, falmnedvességet legbiztosabban kiirt a

Bárdos és Brachfeld

budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

„AREFACTOR“

gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az itteni kizárólagos képviselő: 215

Daimel Lajos fűszerkereskedő, Aradon.

Felülmul minden eddig létezőt

Sultán Rum,

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára $\frac{1}{2}$ literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., $\frac{1}{8}$ kilo 1 frt, $\frac{1}{4}$ kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csúzos bajok ellen a

Kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja

kitünően berendezett és jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai munkák gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,
Tánczrendek,
Belépti-jegyek,
Esküvési és eljegyzési

kártyák,

Gyászjelentések,

Üzleti körlevelek,

Levélpapírok,

Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronában kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkkel 5 fillérbe kerül. A
his hirdetések előre fizetendők. Ir-

rosításokat a kiadóhivatal ad; leve-
lőni kérdéseket a válasza való há-
nyag melléklendő. Telefon ártóatlókat
sem ad a kiadóhivatal.

VAJDA BENŐ

fogorvos

Aradon.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombázása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 163

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perenyi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 294

Diécs hetivásárral

Érő községben legalkalmasabb he-
lyen egy 10 évig adómentes ház,
mely 2 szoba, 1 konyha, egy bolt
és egy kocsimahelyiségből áll,
örök áron eladó. Bővebb felvilágo-
sítás nyerhető Diécsen 38. ház
szám alatt a tulajdonosnál. 366

Dr. Horváth Kornél

a Szent-Rókus kórház volt al-
orvosa 358

Széchenyi-utca 7-ik szám alatt

orvosi működését

megkezdte.

Telefon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas,
aczelésakanyok, metsző ollo, kertész
fűrés, oltókések és egyéb árucik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésben 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Telefon szám 185.

T. cz.

Van szerencsém nagyrebecsült
rendelőimnek szívés tudására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tékéli-téri Kisfalvi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörök vésem oda irányul, hogy
nagyrebecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sítsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért eszedzem.

Magamat a n. é. közönség be-
sés bízamába ajánlván maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2 sz.

Ház eladások!

Előnyös fizetési feltételek mellett az alábbi házak:

Rákóczy-utca 27 sz.

Vágóhid-utca 33. sz.

Miklós-utca 22. sz.

Határ-utca I. sz. (Szt.-Péter-tér 3. sz.)

György-utca 24. sz.

Gáj, Templom-utca 52. sz.

eladók. A házak kívánatra bárki által megtekinthetők.

Bővebbet a tulajdonos: **Aradi Polgári Takaré-
pénztárnál.** (Templom-utca, Minorita-palota.) 324

Üzlet felosztás és végeladás!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-,
cipő-üzletem felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

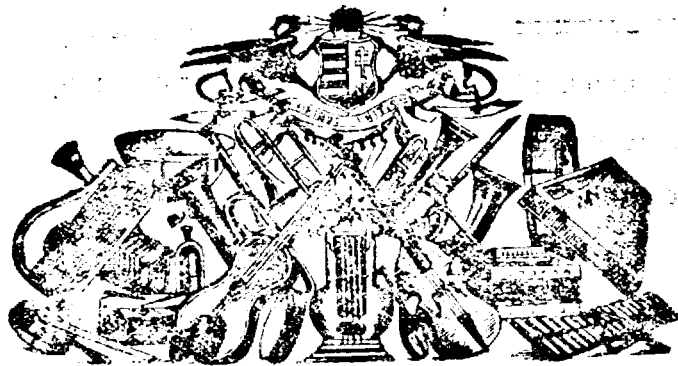
Arad, Andrássy-tér 24., Hungária kávéház mellett.

Üzlethelyiségem berendezéssel április 1-től kiadó,
esetleg az üzlet bármikor átadandó.

STÖHR MATYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bögők, harmonikák, - cziterák,
gitárok, flóták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű
hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy
választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bögöket veszek vagy
ujakra becserélek. 1679

Arad, nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 438.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz
vagy átcserelel:

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Legelőőbb bevásárlási forrás!

Keresek

május 1-jére

a belváros egyik mellék ut-
czájában magános házban levő
4 szobából álló, kényelmes,
tisztá 348

uri lakást.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi baj-
okban, szifilisben, valamint elvesztett
főrfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi eiyöngülésben,
vagy kronikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
címmre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmentetja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Minden ír-
hat érte bárholonnan magyarul, mire
átoktartás mellett postafordultava egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sitendők. 1341